

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Warner Bros. Pictures i Legendary Pictures zapowiadają powrót Batmana w epickim zwieńczeniu trylogii Christophera Nolana *Mroczny Rycerz Powstaje*.

Minęło już osiem lat od zniknięcia Batmana, który w jednej chwili z bohatera stał się zbiegiem. Biorąc na siebie winę za śmierć prokuratora okręgowego, Harveya Denta, Mroczny Rycerz poświęcił wszystko dla tego, co on oraz komisarz Gordon uznali za wyższe dobro. Przez pewien czas kłamstwo było skuteczne, a działalność kryminalna w Gotham City została zmiażdżona dzięki Ustawie Denta, stworzonej w celu walki z przestępczością.

Wszystko zmienia się wraz z przybyciem sprytnej włamywaczki, kobiety-kota, realizującej własny, ukryty plan. O wiele bardziej niebezpieczne jest jednak pojawienie się Bane'a, zamaskowanego terrorysty, którego bezwzględne zamiary wobec Gotham City zmuszają Bruce'a do powrotu z dobrowolnego wygnania. Ale nawet jeżeli Batman znów założy pelerynę i maskę, może okazać się zbyt słaby, by pokonać Bane'a.

Na czele międzynarodowej gwiazdorskiej obsady ponownie stanie laureat Oscara Christian Bale (*Fighter*), który tradycyjnie wcieli się w podwójną rolę Bruce'a Wayne'a i Batmana. W filmie zagrają również Anne Hathaway jako Selina Kyle, Tom Hardy jako Bane, laureatka Oscara Marion Cotillard (*Niczego nie żałuję — Edith Piaf*) jako Miranda Tate oraz Joseph Gordon-Levitt jako John Blake.

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

W głównych rolach ponownie wystąpią: laureat Oscara Michael Caine (*Wbrew regułom*) jako Alfred, Gary Oldman jako komisarz Gordon oraz laureat Oscara Morgan Freeman (*Za wszelką cenę*) ponownie jako Lucius Fox.

Scenariusz napisali Christopher Nolan i Jonathan Nolan, na podstawie historii autorstwa Christophera Nolana i Davida S. Goyera. Produkcją filmu zajmują się Emma Thomas, Christopher Nolan i Charles Roven, którzy wyprodukowali też poprzednie części trylogii, czyli film *Batman — Początek* i bijący rekordy oglądalności obraz *Mroczny rycerz*. Producentami wykonawczymi są Benjamin Melniker, Michael E. Uslan, Kevin De La Noy i Thomas Tull, a wraz z nimi nad filmem pracuje współproducent Jordan Goldberg. Bohaterami filmu są postacie z komiksów wydawanych przez DC Comics. Postać Batmana stworzył Bob Kane.

Reżyser filmu *Mroczny Rycerz Powstaje* ponownie współpracuje z kolegami, z którymi stworzył *Mrocznego rycerza*. W skład zespołu kreatywnego wchodzi reżyser obrazu *Wally Pfister*, który niedawno zdobył Oscara za pracę nad *Incepcją* Nolana, scenograf *Nathan Crowley*, montażysta *Lee Smith* oraz nagrodzona Oscarem projektantka kostiumów *Lindy Hemming* (*Topsy-Turvy*). Ponadto, *Paul Franklin* i *Chris Corbould*, którzy zdobyli Oscary za efekty w filmie *Incepcja*, nadzorowali efekty wizualne i efekty specjalne. Muzykę do filmu skomponował laureat Oscara *Hans Zimmer* (*Król Lew*).

Przy tej produkcji Nolan wykorzystuje kamery IMAX, i to w większym stopniu niż przy produkcji *Mrocznego rycerza*, który był pierwszym filmem fabularnym zrealizowanym częściowo przy użyciu kamer IMAX.

Zdjęcia wykonywano na trzech różnych kontynentach. W Ameryce w Pittsburghu, Nowym Jorku i Los Angeles, a także w Indiach, Anglii i Szkocji.

Film *Mroczny Rycerz Powstaje* powstaje dzięki współpracy Warner Bros. Pictures i Legendary Pictures. Na ekrany kin trafi 20 lipca 2012 r. i będzie rozpowszechniany na całym świecie przez Warner Bros. Pictures, a Warner Bros. Entertainment Company.

<http://batman-3.pl>

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

O PRODUKCJI

GORDON

**Batman to bohater, na którego Gotham zasługuje,
ale teraz go nie potrzebuje.**

Słowa te wypowiedane przez komisarza Gordona w ostatniej scenie *Mrocznego Rycerza* z 2008 roku dają początek brzemiennej w skutki konspiracji, na skutek której Batman uchodzi za mordercę, a Harvey Dent — który umarł jako żądny zemsty człowiek o dwóch twarzach, o czym jednak nikt się nie dowiedział — za pogromcę przestępców, który za swoją misję zapłacił najwyższą cenę. Na podstawie tego kłamstwa Gotham City wprowadziło nowe surowe prawa, na mocy których przestępcy trafiali za kratki lub na wygnanie poza granice miasta.

Reżyser/scenarzysta/producent Christopher Nolan mówi — „Nasza opowieść zaczyna się osiem lat później. Wydaje się, że plan Batmana i komisarza Gordona się powiódł; że Mroczny Rycerz nie jest już w Gotham City potrzebny. Pod tym względem Bruce Wayne wygrał bitwę, ale wydarzenia sprzed ośmiu lat pozostawiły w nim traumę. Teraz nie wie, jak przejść do porządku dziennego nad tym, że nie jest już Batmanem. *Mroczny Rycerz Powstaje* w dużej mierze opowiada o skutkach działań Batmana i innych postaci z poprzednich filmów”.

Jest to ostatnia część trylogii filmów o Mrocznym Rycerzu, którą Nolan zamyka opowieść rozpoczętą w 2005 roku filmem *Batman — Początek*. „Byliśmy bardzo podekscytowani, że udało nam się zatoczyć pełne koło. To najbardziej inspirowało nas do powrotu do Gotham. Wszyscy czuliśmy się zobowiązani, by spełnić oczekiwania widzów, którzy obejrzeli dwa pierwsze filmy, a jednocześnie pokazać im coś, czego jeszcze nie widzieli. Nie było łatwo odpowiednio to wyważyć” — wspomina.

Twórcy filmu i obsada dbali o utrzymanie równowagi między przyspieszającą bicie serca akcją a bardzo osobistymi emocjami. Producentka Emma Thomas potwierdza — „Od samego początku Chris miał w planie nakręcić filmy, których nie będzie można zasufladkować w jednej kategorii. W filmie *Mroczny Rycerz Powstaje* znajdziemy emocje i rozrywkę — jak przystało na wakacyjny przebój. Sceny akcji mają wielki rozmach, ale fabuła i bohaterowie są równie ważni,

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

a może nawet ważniejsi, bo trudno jest przeżywać fajerwerki, jeśli nic w filmie nie angażuje widza emocjonalnie”.

Producent Charles Roven dodaje — „Chcemy zachwycać się widowiskiem, ale też chcemy przejmować się losami postaci. Bez względu na skalę filmu Chris nigdy zapominał o fabule i relacjach między bohaterami. We wszystkich swoich filmach trzymał się tej zasady”.

W centrum opowieści, we wszystkich trzech częściach, znajduje się jedna postać. „Myślą przewodnią naszej historii o Batmanie było to, że musi ona opowiadać o podróży Bruce’a Wayne’a. Bardzo mi się ten pomysł podobał, podobnie jak Davidowi Goyerowi i mojemu bratu, Jonah (Nolanowi) (współautorom scenariusza)” — mówi Nolan.

Christian Bale, ponownie wcielający się w tytułowego bohatera dodaje — „W filmie *Batman — Początek* widać tragedię i ból, stanowiące motywację dla tego wściekłego młodego człowieka, który czuje się bezużyteczny i szuka swojej drogi. Chce dowiedzieć się, kim jest i kim może się stać. W *Mrocznym rycerzu* odkrywa swoją drogę. *Jest* użyteczny i robi coś, co według niego jest najlepszą rzeczą, którą mógłby się zajmować. Upłynęło osiem lat od czasu, gdy stracił jedyną rzecz, która dawała mu poczucie sensu... dopóki nie został zmuszony do zwalczania nowego zagrożenia grożącego miastu i jemu samemu”.

Zagrożenie to pojawia się w postaci bezlitosnego, zamaskowanego czarnego charakteru o imieniu Bane, który ogłasza obywatelom Gotham swoją obecność w wybuchowej demonstracji siły. Strach na wróble był szaleńcem, a Joker anarchistą, „natomiast Bane jest terrorystą zarówno, jeżeli chodzi o jego mentalność, jak i działania” — mówi Tom Hardy, wcielający się w nowego przeciwnika Batmana. „Jego wygląd budzi strach. Jest też bardzo inteligentny, co sprawia, że jest jeszcze bardziej niebezpieczny”.

„Przy podejmowaniu decyzji, kto powinien być następnym czarnym charakterem najważniejsze dla nas było, żeby był to ktoś zupełnie inny od Jokera — żeby to była naprawdę brutalna siła. Fizyczny aspekt działań Bruce’a Wayne’a jako Batmana ma wielkie znaczenie, a jak do tej pory w pierwszych dwóch filmach, miał niekwestionowaną przewagę pod tym względem. Chciałem zobaczyć, co się stanie, gdy Batman trafi na równego sobie, zarówno pod względem siły fizycznej jak i inteligencji. Bane utożsamia czystą siłę i fanatyczną potrzebę spełnienia obowiązku. Ta kombinacja sprawia, że jest nie do powstrzymania” — opowiada Nolan.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

„Po raz pierwszy wydaje się bardzo mało prawdopodobne, że Batman z fizycznego starcia wyjdzie zwycięsko” — mówi Bale. „Przez lata był uśpiony, więc jest w słabszej formie, a Bane jest nie tylko niezwykle silny, ale też bezwzględny, jeżeli chodzi o jego bojowe nastawienie i ideologię, którą się kieruje”.

Na początku to jednak to nie Bane wywabia Bruce’a Wayne’a z jego posiadłości. Dzieje się to za sprawą ciekawego spotkania z bardzo zręczną złodziejką, Seliną Kyle, lepiej znaną w kanonie postaci związanych z Batmanem jako Kobieta-Kot. „Byliśmy przekonani, że powinniśmy mieć Kobietę-Kota w filmie, ale zawsze staraliśmy się wiarygodnie uzasadnić obecność konkretnych postaci w naszym świecie. Selina jest kocią włamywaczką, oszustką i klasyczną femme fatale. To była podstawa, a element klasycznej Kobiety-Kota pojawił się dopiero później” — mówi Nolan.

Jedyna aktorka spośród odtwórców głównych postaci, dla której film jest pierwszą okazją do współpracy z Nolanem, Anne Hathaway, przyznaje — „Trudno powiedzieć cokolwiek o Selinie Kyle, ponieważ jest bardzo skryta i tajemnicza. Ma własny kodeks etyczny, który czasem pozwala jej robić rzeczy, które inni uznaliby za dyskusyjne”.

Scenarzysta Jonathan Nolan mówi — „Coś w jej moralnie dwuznacznej filozofii sprawia, że Batman w końcu znajduje w niej osobę, z którą się dobrze rozumie. Na swój sposób ona jest yin, a on — yang. Ich dynamiczna relacja jest czymś zupełnie nowym: ona trochę sobie z niego żartuje, a to z kolei ich do siebie zbliża i sprawia, że jego postać nie jest tak ponura”.

W filmie *Mroczny Rycerz Powstaje* pojawia się dwójka nowych sprzymierzeńców Bruce’a Wayne’a, a co za tym idzie Batmana. Marion Cotillard gra Mirandę Tate, zamożną kobietę zajmującą się działalnością filantropijną, która zasiada w zarządzie Wayne Enterprises, a w końcu staje się zaufaną przyjaciółką Bruce’a Wayne’a. Joseph Gordon-Levitt trafił do obsady jako odtwórca kolejnej ciekawej postaci: funkcjonariusza policji Gotham City, Johna Blake’a, który robi wrażenie na komisarzu Gordonie swoją odwagą i uczciwością.

Gary Oldman ponownie gra najlepszego policjanta Gotham City, komisarza Gordona, który zataił prawdę o upadku Harveya Denta, choć zapłacił za to wysoką cenę. „Szanuje poświęcenie Batmana, ale pozwalanie, aby mieszkańcy Gotham wierzyli w kłamstwo, jest wbrew wszystkim jego zasadom” — mówi aktor.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Wiernego kamerdynera Bruce'a Wayne'a, Alfreda, kolejny raz gra Michael Caine. „Alfreda i Bruce'a łączą bardzo silne więzi, które we wszystkich częściach na różne sposoby poddawane były próbom. Jako ktoś, kto bardzo troszczy się o Bruce'a, Alfred kwestionuje decyzje, które ten podejmuje, a także kierunek, w którym zmierza jego życie. To musi oczywiście prowadzić do konfliktu” — mówi Nolan.

Kolejną osobą, której powierzono wiedzę o prawdziwej tożsamości Batmana, jest pomysłowy dyrektor naczelny Wayne Enterprises, Lucius Fox, grany przez Morgana Freemana.

Jonathan Nolan zauważa — „Jednym z uroków pracy nad filmem było to, że znów miałem okazję pisać kwestie dla Michaela Caine'a, Gary'ego Oldmana i Morgana Freemana. Ich bohaterów łączy to, że każdy z nich był dla Bruce'a Wayne'a kimś w rodzaju ojca, choć najbliższy był mu oczywiście Alfred. Jednak wszyscy trzej, Alfred, Gordon i Lucius, pokazali mu na różne sposoby, jak stać się lepszym człowiekiem”.

We wszystkich trzech częściach Fox wyposażał Batmana w coraz to bardziej zaawansowane sprzęty: specjalny strój, pojazd o nazwie Tumbler i zwinnego Bat-Poda, który pozwalał Mrocznemu Rycerzowi sprawnie manewrować na ulicach Gotham City. W tej części w końcu będzie mógł poruszać się *nad* ulicami, dzięki nowemu powietrznemu sprzętowi: po części helikopterowi, po części skaczącemu odrzutowcowi, któremu trafnie nadano nazwę The Bat.

Pracując nad filmem *Mroczny Rycerz Powstaje*, reżyser podniósł poprzeczkę również pod względem wykorzystania kamer IMAX. Prawie połowę filmu nakręcono za pomocą kamer wielkoformatowych z wykorzystaniem filmu 15 perf/65 mm w technologii ultra resolution. „Zdjęcia wykonane kamerami IMAX do ostatniego filmu dały świetne efekty. Doceniam oczywiście walory techniczne, ale najbardziej interesuje mnie, jak mogę tę technologię wykorzystać jako narzędzie do opowiadania historii. W jak sposób pomoże mi wciągnąć widzów jeszcze bardziej do tego świata? IMAX umożliwia najszerze zdjęcia, co daje widzom wrażenie zupełnego zanurzenia się w oglądanym obrazie” — mówi Nolan.

Główne zdjęcia do filmu *Mroczny Rycerz Powstaje* powstawały na trzech kontynentach, a także w powietrzu, nad nimi. Akcja rozpoczyna się w przestworzach, gdzie śmiertelnie niebezpieczny Bane zaczyna swoją brutalną kampanię, uprowadzając samolot i wraz z pasażerami. Spora część wstrząsających scen powietrznych kręcona była w locie, nad Szkocją. W Wielkiej

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Brytanii zdjęcia powstawały również w Walii i w Cardington, ogromnym hangarze lotniczym, który stał się bazą Nolana i całej ekipy. Zbudowano w nim wiele planów.

Pracując na filmem, ekipa dotarła też do Indii i Stanów Zjednoczonych. Po raz pierwszy do odtworzenia Gotham City wykorzystano kilka miast: Pittsburgh, Los Angeles, oraz miasto, o którym czasem mówi się Gotham — Nowy Jork.

„Kiedy ogląda się te filmy z perspektywy czasu, widać w nich odzwierciedlenie świata, w którym żyjemy, ale nie chcieliśmy tego wyraźnie podkreślać. Podchodzimy do tych opowieści z punktu widzenia, który nas akurat interesuje. Co powoduje, że się boimy? Co sprawia, że mamy nadzieję? Co w naszym świecie spowodowałyby, że bohater pokroju Batmana zdecydowałby się powrócić?” — mówi Nolan.

GORDON

Batman musi powrócić.

BRUCE

A jeśli on już nie istnieje?

GORDON

Musi. Musi.

Spełniając obietnicę złożoną w filmie *Batman — Początek*, Bruce Wayne odbudował posiadłość Wayne'ów, „aby wyglądała tak jak dawniej”. Dla właściciela, który schował się przed życiem za dostojnymi ścianami rezydencji, stała się ona jednak raczej schronieniem niż domem.

David S. Goyer, który wspólnie z Christopherem Nolanem, stworzył historię opowiadaną w filmie *Mroczny Rycerz Powstaje*, mówi — „Zdecydowaliśmy, że przerwa powinna trwać osiem lat, ponieważ musiało upłynąć odpowiednio dużo czasu, aby legenda Batmana trochę przebrzmiała. Chcieliśmy też, żeby Bruce wycofał się i schował za krążącymi na jego temat plotkami i aurą tajemnicy”.

Christian Bale, który po raz trzeci i ostatni wcielił się w podwójną postać Bruce'a Wayne'a i Batmana, opowiada — „Od tragedii, w której stracił ukochaną kobietę, Rachel, i strasznego obrotu spraw z Harveyem Dentem Bruce czuje się zupełnie samotny. Czuje się winny. Uważa, że gdyby nie został Batmanem, te rzeczy by się nie wydarzyły. Jego wiara została zachwiana, co odcisnęło się na

7

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

nim zarówno fizycznym, jak i emocjonalnym piętnem. Jak długo jednak może pozwalać, aby ból spowodowany wydarzeniami z przeszłości dyktował mu, jak ma żyć? I kiedy staje się to zupełnie autodestrukcyjne?

Nolan zauważa, że odstawienie stroju Batmana do szafy na wszystkie te lata oznaczało dla Bruce'a poświęcenie obu tożsamości. „Po tym czasie spotykamy człowieka, który nie ma już misji do wypełnienia, chociaż to zawsze był jego cel”.

„Na pierwszy rzut oka Gotham stało się miejscem, o jakim Bruce marzył — dodaje Thomas — ale ponieważ wszystko opiera się na kłamstwie, nic nie jest proste. Wychodzi na to, że trzeba uważać, czego się sobie życzy, ponieważ bez Batmana, Bruce'owi brakuje w życiu poczucia sensu”.

„Batman zawsze mnie interesował, ponieważ — jak często się zauważa — jest superbohaterem, który nie ma żadnych mocy, z wyjątkiem swojego bogactwa” — mówi Nolan. „Jego nadzwyczajny charakter wynikał z ogromnej motywacji i oddania sprawie, a to czyni go bardzo wiarygodnym”.

„Jedną ze wspaniałych cech tej postaci jest to, że jego najmniej zwyczajna cecha to bycie miliarderem. Posiadanie takiego majątku wyobrazić sobie może bardzo niewiele osób. Ale cała reszta jest zrozumiała z perspektywy emocji” — wyjaśnia Bale.

„Odczuwałem wielką satysfakcję, patrząc jak Christian odgrywa kolejne etapy rozwoju tej postaci we wszystkich trzech filmach” — mówi Nolan. „Zawsze bardzo stara się odnaleźć prawdę na temat bohatera. Myślę, że w tym filmie widać to szczególnie. Znakomicie pokazał, że Bruce jest starszy, ale niekoniecznie mądrzejszy. To bardzo przemyślana rola. Po tak utalentowanym aktorze jak Christian, zawsze można spodziewać się takiego efektu”.

Mimo pozornej nieobecności Bruce'a Wayne'a najbardziej wpływowi mieszkańcy Gotham zebrali się w jego posiadłości na przyjęciu z okazji dnia Harveya Denta. Okazuje się ono idealnym łowiskiem dla odważnej i niezaprzeczalnie atrakcyjnej kocięj włamywaczki, Seliny Kyle. Spotkanie z nią oddziałuje na Bruce'a Wayne'a w nieoczekiwany sposób.

„Bruce jest pod wrażeniem tego, że po latach odizolowania spotkał kobietę, która wydaje mu się fascynująca i zabawna. Nagle zdaje sobie sprawę, że podświadomie cały czas czegoś szukał... że jego życie straciło barwy i potrzebuje kontaktu z drugim człowiekiem” — zdradza Bale.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Potwierdza to Anne Hathaway — „Myślę, że Bruce winny jest Selinie podziękowania, ponieważ do czasu, gdy ona zjawiła się i sprawiła, że krew znów zaczęła szybciej w nim krążyć, prowadził dość samotnicze życie. Ona przypomniała mu, że na świecie są ludzie, z którymi można się dobrze bawić. Fanom komiksu zawsze podobało się, że w relacji Bruce’a i Seliny ważną rolę odgrywa zabawa. Działają na bardzo różne sposoby, ale tak naprawdę wiele ich łączy. Lubią pewne rzeczy zachowywać w tajemnicy, są bystrzejsi niż ludzie, którzy ich otaczają, i najchętniej ubierają się na czarno” — śmieje się. „Świetnie się bawiłam, pracując z Christianem. Chętnie się śmieje, ale jest też solidny. Przy takim aktorze, trzeba dać z siebie wszystko”.

Granie u boku Bale’a to nie jedyny powód, dla którego Hathaway była podekscytowana rolą „jednej z najstłynniejszych kobiecych komiksowych postaci wszech czasów”. „Przeglądałam trochę starych komiksów i dużo czytałam o inspiracjach Boba Kane’a, który stworzył Kobiętę-Kota, ale najważniejsze dla mnie było, aby zagrać Kobiętę-Kot w *tych* filmie i wpasować się w klimat Gotham City stworzony przez Christophera Nolana. Jestem jego wielką fanką. W filmach o Batmanie udało mu się zawrzeć naprawdę interesujące filozoficzne pytania, nie żałując jednocześnie widowiskowych scen akcji i humoru. Wspaniale było pracować z kimś o tak genialnym umyśle i tak wielkim talencie” — opowiada.

Nolan z kolei dodaje — „Musieliśmy znaleźć równowagę między klasycznym wizerunkiem tej postaci, a wiarygodną osobą, której losami widz będzie się przejmował. Obsadzenie w tej roli Anne Hathaway było kluczowe dla osiągnięcia tego celu. Potrafiła połączyć te aspekty bardzo starannie w taki sposób, że nie kłócą się ze sobą, a raczej jeden podkreśla dodatkowo znaczenie drugiego”.

„Według mnie Selina robi to, co musi, aby przeżyć — opowiada Hathaway — a to często oznacza również przekraczanie kilku granic, co niektórzy mogliby uznać za niewybaczalne. Nawet gdyby chciała się zmienić, trudno jej uciec przed swoją przeszłością... a w jej przeszłości trochę się działo. I to sprawia, że jest narażona na niebezpieczeństwo, szczególnie w dzisiejszych czasach, kiedy każdy na komputerze czy smartfonie może sprawdzić prawie każdą informację na temat dowolnej osoby. Każdy ma w życiu chwile, kiedy myśli sobie »Gdybym wtedy wiedział, co wiem teraz...«. Selina pewnie chętnie cofnęłaby wybory, których musiała dokonać w przeszłości”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Natomiast Bane nie ma żadnych wyrzutów sumienia. Wszystko, co robi, służy określonemu celowi. Tom Hardy przyznaje — „Bane ma do wykonania zadanie i nie odczuwa żadnej skruchy ani wstydu w związku ze śmiercią i zniszczeniem, które sieje. Jeżeli chodzi o Bane’a, nic w jego osobie nie jest dwuznaczne. Jest prawdziwym czarnym charakterem... straszną postacią”.

Bane, może mniej znany niż Kobieta-Kot, zyskał złą sławę wśród fanów komiksu o Batmanie za sprawą potwornej krzywdy, jaką wyrządził bohaterowi. Ostatnio Nolan pracował z Hardym na planie *Incepcji*, wiedział więc, że aktor będzie potrafił zagrać kogoś stanowiącego wielkie fizyczne i psychologiczne zagrożenie, mimo że będzie miał na sobie maskę. „Gdy tworzy się w filmie postać tak potworną jak Bane, można koncentrować się na samym aspekcie fizycznym, ale można też zwrócić uwagę na aspekty bardziej psychologiczne. Wiedziałem, że Tom będzie potrafił zagrać obie strony czarnego charakteru. Jest niesamowitym aktorem. Był w stanie zagrać tego człowieka-bestię o znakomitych zdolnościach do walki, a także pokazać duszę kogoś, kto jest zniszczony zarówno w środku, jak i na zewnątrz. Tom z wielką przyjemnością przyjął wyzwanie odegrania roli z prawie zupełnie zakrytą twarzą. To, co potrafi osiągnąć, grając samymi oczami jest naprawdę niesamowite”.

Hardy mówi, że maska nie zniechęciła go, gdy pojawiła się szansa zagrania u reżysera, tym bardziej, że był to film o Mrocznym Rycerzu. „Chris zadzwonił do mnie i powiedział, że jest rola, do której mógłbym się dobrze nadawać, ale nie był pewny, czy będę zainteresowany, ponieważ przez kilka miesięcy musiałbym chodzić w masce. Nie powiedział mi o tej postaci nic więcej poza tym, że jest to *bardzo* zły gość. A ja odpowiedziałem »Poczekaj, żebyś miał jasność. Oferujesz mi u siebie pracę, podróże po całym świecie, ekipę kaskaderską i tyle broni do dyspozycji, ile sobie zażyczę, pod warunkiem, że będę nosił maskę?«. On na to »Tak, w zasadzie tak«. Odpowiedziałem więc »Wchodzę w to!«”.

W przeciwieństwie do Batmana Bane nie nosi maski, aby ukryć swoją tożsamość, ale aby podawać sobie znieczulenie, które pozwala mu wytrzymać nieznośny ból będący konsekwencją ran, które odniósł dawno temu. W odpowiedzi na obawy Nolana Hardy mówi — „Nie czułem się ograniczony maską. Fajne w niej jest to, że jak tylko ją zakładam, staję się moją postacią”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Aktor dodaje, że granie Bane'a polegało na stworzeniu kontrastu pomiędzy głosem i ciałem. „Jego mowa jest kwiecista, ale on sam fizycznie przypomina goryla. Chociaż jest dość elokwentny, chcieliśmy, żeby robił potężne wrażenie”.

Ukrywając się przed wszystkimi, Bane pracuje pod ziemią nad rozbudowanym atakiem na Gotham, polegającym na zaatakowaniu miasta ogniem, przejęciu finansów i budzeniu strachu.

Część jego planu wymaga unieszkodliwienia wydziału policji, na czele której cały czas stoi komisarz Gordon, chociaż „w pewnym stopniu Gordon był bardziej przydatny dla przywódców politycznych Gotham, gdy miastem rządziła zorganizowana przestępczość” — zauważa Nolan. „Teraz, gdy sytuacja została opanowana, pojawiły się osoby, które mają na oku jego stanowisko i zakładają, że nie jest on już potrzebny. Jednak Gordon nie może sobie poradzić z tym, że cała ta sytuacja opiera się na kłamstwie”.

„Ten sekret wyniszcza go od lat” — potwierdza Gary Oldman. „Przestępczość jeszcze nigdy w Gotham nie była na tak niskim poziomie, ale Gordon wie, że nie dokonało się to w zupełnie uczciwy sposób. Teraz jest gotowy powiedzieć prawdę, ale nie może znaleźć odpowiedniego czasu ani miejsca. Nie ma też pewności, czy miasto gotowe jest usłyszeć prawdę. Wtedy z powodu Bane'a znów znajduje się na polu walki. Jest jak żołnierz, który lubi być na linii ognia i ubrudzić sobie ręce. W ostatnich latach prawdopodobnie zajmował się głównie papierkową robotą, co nie wpłynęło korzystnie na jego nastrój. Teraz Gordon naprawdę powraca”.

Gordon znajduje sobie nowego protegowanego w policjancie Johnie Blake'u, którego oddanie w pracy robi wrażenie na przełożonym. Emma Thomas mówi — „Gordon widzi w Johnie Blake'u coś z siebie samego, kiedy był młodym policjantem. Wydaje się, że wszyscy przestali być czujni, bo wszystko układało się tak dobrze, ale Blake jako pierwszy zdaje sobie sprawę, że coś się dzieje, a Gordon w uznaniu dla jego instynktu awansuje go i przenosi do swojego zespołu”.

Joseph Gordon-Levitt opisuje swoją rolę w następujący sposób — „John Blake to ktoś, kto pewnie zawsze chciał być policjantem i całkowicie oddaje się dążeniu do perfekcji w swojej pracy. Wierzy w to, co robi, a ja podziwiam tę cechę. Otoczony głównie przez cyników on nadal jest dumny, że jest policjantem”.

„Komisarz Gordon i Bruce Wayne stali się nieco znużeni, więc chcieliśmy pokazać kontrast między nimi a młodszym idealistą, który w zasadzie pokazuje skąd oni się wywodzą. Joe świetnie

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

pokazał siłę i odwagę człowieka, który nie wycofa się pod żadnym pozorem, bez względu na to, jakie ma szanse” — komentuje Nolan.

Postać Mirandy Tate, również ma coś wspólnego z Bruce'em, ale tym razem chodzi o ich majątek. Obsadzona w tej roli Marion Cotillard zauważa — „Oboje mają dużo pieniędzy i próbują wykorzystywać je w odpowiedni sposób, więc od razu zaczynają dobrze się rozumieć”.

Bale przyznaje jej rację. „Miranda zachęca Bruce'a do wykorzystania jego zasobów w celu poprawienia sytuacji w Gotham i przyłączenia się do realizacji projektu ekologicznego. Jest piękną i mądrą altruistką. Dobro, do którego dąży, budzi w nim szacunek, a także bardzo go intryguje”.

Cotillard oraz Gordon-Levitt pracowali już z Nolanem na planie filmu *Incepcja*. Byli bardzo podekscytowani kolejnym wspólnym projektem — ostatnią częścią trylogii o Mrocznym Rycerzu. „Wśród całego tego widowiskowego zamieszania to prawdziwe ludzkie dramaty sprawiają, że podejście Chrisa do tych filmów jest wyjątkowe. Dla aktora jest to inspirujące i dużo ciekawsze” — mówi Gordon-Levitt.

„Uwielbiam pracować z Chrisem” — dodaje Cotillard. „Na planie tworzy wspaniałą rodzinną atmosferę, nawet podczas tak wielkiej produkcji. Jego inteligencja i wyobraźnia pozwalają mu zabierać widzów w niewiarygodne przygody i sprawiać, że w nie uwierzą. Praca nad postacią Mirandy była szczególnie ciekawa, ponieważ w komiksach ona nie istnieje”.

Fakt, że Miranda jest członkiem zarządu Wayne Enterprises, oraz jej bogactwo sprawiają, że staje się ważnym sprzymierzeńcem Bruce'a, gdy spółce zaczyna grozić wrogie przejęcie. Na bardziej osobistym poziomie, mówi Nolan — „Alfred i Lucius postrzegają ją jako kobietę, która być może mogłaby wywabić Bruce'a z własnowolnego wygnania i przypomnieć mu, że życie ma do zaoferowania o wiele więcej niż tylko siedzenie samotnie w jaskini. Marion jest bardzo pociągającą kobietą o egzotycznym uroku. Jej Miranda to połączenie ciepła i mądrości, które dają Bruce'owi nadzieję”.

Morgan Freeman ponownie gra genialnego wynalazcę Wayne Enterprises, Luciusa Foxa. „Chociaż Lucius pracuje dla Bruce'a, jest dla niego mentorem” — zauważa Freeman. „W porównaniu z Lucusem i Alfredem Bruce wciąż jest stosunkowo młody, więc razem starają się, aby jego kompas moralny pokazywał odpowiedni kierunek”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Charles Roven dodaje — „To Lucius zawsze projektował narzędzia, których Bruce potrzebował, aby stać się Batmanem, i tym razem również pełni tę funkcję. Z czasem jednak bardzo polubił Bruce’a i, podobnie jak Alfred, stara się wyciągnąć go z ponurego stanu, w którym się znalazł”.

Z pewnością najbliższą Bruce’owi osobą jest Alfred Pennyworth, który, jak mówi Bale — „jest jedynym stałym elementem w jego życiu; jedynym członkiem rodziny, który mu pozostał. Alfred był przy nim, kiedy dorastał, obserwował, jak staje się mężczyzną i widział ból, z którym musiał sobie poradzić. Zaakceptował potrzebę Bruce’a, aby upamiętnić rodziców i pokonać zło, które doprowadziło do ich śmierci, ale jednocześnie wie, że jego rodzice byliby bardzo nieszczęśliwi, widząc, że Bruce nie ma własnego życia. Alfred zawsze go ostrzegał, że w dłuższej perspektywie to nie jest najlepsze rozwiązanie. W tej opowieści obawa ta wychodzi na pierwszy plan”.

„Gdy po raz pierwszy zastanawialiśmy się nad relacją Alfreda i Bruce’a w filmie *Batman — Początek*, od razu stało się dla mnie jasne, że wsparcie Alfreda dla ekstremalnego pomysłu Bruce’a, tzn. stworzenia Batmana, jest zrozumiałe pod warunkiem, że zakładają oni, że kiedyś to się skończy — po warunkiem, że przewidują moment, w którym Batman zakończy wprowadzanie zmian w Gotham i Bruce będzie mógł pójść dalej. W filmie *Mroczny Rycerz Powstaje* widzimy frustrację Alfreda spowodowaną tym, że Bruce nie jest w stanie wyswobodzić się z roli Batmana. Chociaż nie rusza już w miasto co wieczór ubrany w pelerynę i maskę, wyraźnie nie potrafi uznać tego za zamknięty okres, a Alfred czuje, że jego obowiązkiem jest pomóc Bruce’owi przejść przez ten etap” — wyjaśnia Nolan.

Michael Caine, ponownie w roli Alfreda, zauważa — „Alfred z bólem mówi Bruce’owi, że wiedział, że w Gotham City czeka go tylko ból i cierpienie, ale miał rację. Pomyślałem sobie, z punktu widzenia widzów, że Alfred reprezentuje właśnie nas w tym niesamowitym świecie. Jest naszym rzecznikiem. Nie jest twardy jak inni. Reaguje jak normalny człowiek w tej sytuacji”.

„Michael zawsze wkłada w granie Alfreda całe serce” — mówi Nolan. „Obserwowanie Christiana i Michaela odgrywających tę wyjątkową relację było dla mnie wielką przyjemnością w pracy nad tymi filmami”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

BRUCE

Dość odważny strój jak na kocią włamywaczkę.

SELINA

Tak? A ty kogo udajesz?

Od bohaterów po czarne charaktery, kostiumy stanowiły integralną część tworzenia bohaterów trylogii o Mrocznym Rycerzu. Najważniejszy oczywiście był strój Batmana.

Po zdjęciach do filmu *Batman — Początek*, strój Batmana przeszedł istotne zmiany na potrzeby *Mrocznego rycerza*, co dało aktorowi grającemu tę rolę większy komfort i swobodę, w szczególności wokół szyi i ramion. Zgodnie z powiedzeniem, że jeśli coś nie jest zepsute, nie należy tego naprawiać, projektantka kostiumów Lindy Hemming i jej zespół nie wprowadzali w stroju żadnych zmian podczas zdjęć do ostatniej części.

Wielowarstwowy strój Batmana składa się ze 110 odrębnych elementów, z których każdy musiał być po kilkanaście razy odtwarzany w trakcie produkcji. Podstawowa warstwa wykonana była z poliestrowej siateczki, wykorzystywanej przez wojsko i producentów zaawansowanej odzieży sportowej ze względu na właściwości oddychające i odprowadzające wilgoć. Następnie do siateczki przymocowano indywidualnie formowane kawałki elastycznego poliuretanu, które składały się na opancerzoną zbroję. Kolejną warstwą ochronną — lekką, ale wytrzymałą — były panele z włókien węglowych umieszczone na wewnętrznych stronach nóg, klatce piersiowej i brzuchu. Kaptur wyrzeźbiono na podstawie odlewu twarzy i głowy Bale'a, a następnie uformowano tak, aby był idealnie dopasowany.

Było też dziesięć różnych wersji słynnej peleryny, różniących się między sobą kształtem i długością: od krótszych wykorzystywanych w scenach akcji, do peleryny przypominającej lotnię, która napięta tworzy kształt rozpostartych skrzydeł nietoperza.

Bale ubrany w strój Batmana robił odpowiednie wrażenie na pozostałych aktorach. Gordon-Levitt potwierdza — „Kiedy Christian zakładał strój, w ogóle nie musiałem udawać. Naprawdę rozmawiałem z Batmanem. Nie zdarza się to bardzo często, ale od czasu do czasu, kiedy pracuję nad filmem, miewam takie momenty, kiedy wydaje mi się, że to prawdziwe życie. To było bez wątpienia jedno z najsilniejszych takich przeżyć w całej mojej karierze”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Tom Hardy, odtwórca postaci, która ma być kimś więcej dla Mrocznego Rycerza niż tylko równym przeciwnikiem, opowiada — „Pamiętam, kiedy pierwszy raz zobaczyłem Christiana na krześle u charakteryzatorów i pomyślałem sobie arogancko »Żaden problem, dam sobie z nim radę«. Ale potem na planie pojawił się Batman. To już nie był Christian Bale tylko stu procentowy Batman”.

Projektując kostium Bane’a, Hemming chciała osiągnąć efekt „zlepka przeróżnych elementów, które ze sobą skleił, przemieszczając się po wielu bardzo odległych miejscach. Części jego kamizelki były na przykład zrobione z fragmentów starego wojskowego namiotu. Jego ubrania mają w sobie coś wojskowego, ale z pewnością nie jest to żaden mundur”.

Oczywiście najbardziej charakterystycznym elementem jego stroju jest przymocowana do jego twarzy, złowrogo wyglądająca maska, za pomocą której cały czas wdycha środek przeciwbólowy, aby nie odczuwać potwornego bólu będącego konsekwencją burzliwych zajęć w przeszłości. „Jego życie zależy od tej maski” — mówi Nolan. „Gdy tylko się na niego spojrzy, po masce na twarzy, która sprawia, że naprawdę wygląda jak potwór, od razu widać jego historię”.

„Zaprojektowaliśmy ją tak, aby była zwierzęca” — mówi Hemming. „Musiała wyglądać zupełnie inaczej niż kaptur Batmana... i nie mogła być czarna”.

Maskę wykonał dział zajmujący się efektami związanymi z kostiumami aktorów, wykorzystując do tego celu cyfrowy model twarzy i czaszki Toma Hardy’ego. Kierownik tego działu, Graham Churchyard wyjaśnia — „Maska Bane’a musiała przylegać do jego twarzy jak element protetyczny, ale w przeciwieństwie do takich rozwiązań musiała wyglądać jak gdyby była z metalu. Udało nam się komputerowo zrobić formę głowy Toma i model 3D każdej sztywnej części dopasowany do kształtu jego głowy, tak aby maska przylegała mu ściśle do twarzy, bez żadnych przerw”.

Okazało się, że słowo „ściśle” to mało powiedziane. Hemming przyznaje — „Maska ścisnęła głowę Toma jak imadło. Z jego pomocą i dzięki jego cierpliwości, przerobiliśmy ją tak, aby przylegała na tyle, na ile było to możliwe. Z przodu zamontowane było zapięcie na magnetyczny pasek, więc wszystko, co widać, od spodu ma kilka magnesów oraz gumową uszczelkę, która szczelnie przylegała to skóry Toma. Wszystko to trzymało się na zasadzie wytworzonego napięcia. To, że Tom to tolerował i jeszcze w tym grał, było niesamowite”.

15

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

W masce Bane'a najważniejsza jest funkcja, a nie forma, natomiast jeżeli chodzi o maskę Seliny Kyle oba aspekty są ważne. „Ważne było, aby wygląd postaci miał swoje uzasadnienie, nie tylko dla Seliny, ale także Kobiety-Kota. Dla mnie punktem wyjścia było wymyślenie, jak osiągnąć kształt kocich uszu tak, żeby nie była to dosłownie para uszu. W końcu spodobał mi się pomysł gogli noktowizyjnych, które można by podnosić do góry i opierać na głowie i które właściwie przypadkiem układałyby się w ten kształt. Kiedy już wyklarowała mi się ta koncepcja, Lindy i jej zespół wspaniale ją wykonali. Idea była taka, aby wszystkie charakterystyczne elementy strojów postaci miały swoje logiczne wyjaśnienie” — mówi Nolan.

Jej koci kostium jest również bardzo praktyczny: umożliwia jej znikanie w ciemności i odpowiednie przygotowanie do działania” — dodaje Hemming. „Gdy nie ma na sobie stroju, zawsze ubiera się na czarno, stosownie do okazji. Jest prawdziwym kameleonem”.

„Ma się wrażenie, że zawsze mogłaby wyjechać w pośpiechu; że gdyby musiała nagle uciekać, mogłaby wszystkie elementy swojego wizerunku, a raczej wielu wizerunków po prostu zabrać ze sobą”.

Koci kostium Seliny tak naprawdę składa się z dwóch części, ale dzięki dobrze przylegającemu pasowi z narzędziami na biodra wygląda jak jedna całość. Do kompletu są jeszcze rękawiczki do łokci i wąskie buty do wysokości uda z cienkimi szpilkami, które również pełnią pewną funkcję. „Sprawdzają się jako bardzo skuteczna broń” — przytakuje Hemming.

Do uszycia kociego stroju wykorzystano dwie warstwy materiału. Zewnętrzną stanowił spandex pokryty poliuretanem z tłoczonym ośmiokątnym wzorem. „Strój jest bardzo prosty i opływowy” — mówi Hemming. „Podkreśla kształt jej ciała, nie odsłaniając zbyt wiele”.

Chociaż to prawda, że strój zakrywał aktorkę od stóp do głów, Hathaway ma trochę inne zdanie — „On tak właściwie niewiele ukrywa, dlatego pracowałam z trenerem, żeby mieć pewność, że będę dobrze się czuła w swoim ciele. Gdyby wam przyszło paradować w kocim stroju przed całym światem, gwarantuję, że wybralibyście się na siłownię” — śmieje się.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

BANE **Cienie cię zdradzają,** **ponieważ należą do mnie.**

Przed rozpoczęciem zdjęć, a także w ich trakcie Christian Bale, Tom Hardy i Anne Hathaway wszyscy musieli brać udział w specjalnie przygotowanych dla nich treningach, żeby przygotować się do scen akcji.

Chociaż Bale już po raz trzeci wychodził na plan jako Batman, w filmie *Mroczny Rycerz Powstaje* musiał przygotować się do odegrania przemiany fizycznej, ponieważ Bruce przez wiele lat nie był Batmanem. W pierwszych dwóch filmach Bale wykorzystywał jedną z dyscyplin mieszanych sztuk walki o nazwie Keysi, ale jego styl trzeba było zmienić, tak aby odzwierciedlał jego aktualny stan i był odpowiedzią na styl przeciwnika. Koordynator prac kaskaderskich, Tom Struthers mówi — „Nie porzuciliśmy Keysi zupełnie, ale zmodyfikowaliśmy ten styl tak, aby Bruce mógł sobie radzić z brutalnością Bane’a”.

Fizyczna forma Bruce’a Wayne’a mogła z czasem trochę osłabnąć, ale Bale był jak zwykle w doskonałej kondycji. Koordynator ds. scen walki, Buster Reeves, który był dublerem aktora w pierwszych dwóch filmach, mówi — „Niewiarygodnie szybko się uczy. Powiedziałem reszcie ekipy kaskaderskiej, że Christianowi wystarczy dwa razy przejść kroki, żeby załapać. I zgodnie z oczekiwaniami Christian przyszedł na plan, każdą scenę przeszedł krok po kroku dwa razy i był gotowy zagrać je w pełnym tempie. To było niesamowite”.

Tym razem Reeves przeszedł na drugą stronę i w filmie *Mroczny Rycerz Powstaje* jest dublerem Hardy’ego. „Tom był w już świetnej formie, gdy zjawił się na planie, i był gotowy na wszystko. Musieliśmy właściwie wyrzucać go z prób, bo cały czas chciał trenować. Wykończył nas” — kontynuuje Reeves.

„Tom świetnie się spisał w roli bardzo potężnego przeciwnika” — mówi Bale. „To bardzo odważny aktor. Bardzo go podziwiam i fantastycznie mi się z nim pracowało”.

Najtrudniejsze w układaniu choreografii do walk Bane’a było zestawienie różnych temp. „Porusza się szybko, ale mówi bardzo powoli i w uporządkowany sposób. Ruszać się szybko i jednocześnie mówić powoli i wyraźnie jest trudniej niż mogłoby się wydawać. Potrzebnych było

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

wiele prób, aby rozpisnąć to wszystko na tempa i określić, kiedy Tom powinien mówić swoje kwestie w trakcie toczącej się akcji” — wyjaśnia Reeves.

Kiedy Batman i Bane walczą, „oglądamy po prostu świetne kino” — mówi Roven. „Ogromna siła napotyka nieruchomy cel. Znakomicie się to ogląda”.

Nolan potwierdza — „To było bardzo wyrównane starcie. Christian i Tom włożyli w to bardzo wiele pracy. Już same kostiumy stanowiły problem — jeden bohater miał zakrytą dolną część twarzy, a drugi górną. Czasem nie słyszeli się nawzajem z powodu tych masek i hałasu, w którym kręciliśmy te sceny”.

„Wymagało to bardzo dokładnych przygotowań” — kontynuuje reżyser. A kiedy nadszedł czas na zdjęcia, Christian i Tom znakomicie razem wypadli. Walka tych legendarnych, niesamowitych postaci wyglądała przerażająco autentycznie i budziła grozę. W filmie jest wiele innych dużych scen akcji, ale bezpośrednia konfrontacja tych dwóch przecinków, według mnie, stanowi kulminacyjny punkt filmu”.

Thomas zauważa również, że — „Wszyscy aktorzy robili naprawdę niesamowite rzeczy, ale Anne musiała dawać z siebie jeszcze więcej i to w szpilkach. Prawie wszystkie sceny kaskaderskie zagrała sama. To było wielkie przedsięwzięcie, ale ona po prostu chwyciła byka za rogi. Była dokładna i bardzo zaangażowana. W filmie widać tego efekty”.

Struthers przyznaje mu rację. „Selina musi być twarda i umieć sobie poradzić w każdej sytuacji. Anne spisała się znakomicie. Jest bardzo dobrą tancerką, a taniec i sztuki walki idą ze sobą w parze. Słuchała, szybko się uczyła i bardzo ciężko trenowała do samego końca zdjęć”.

„Dla mnie było to nie tyle wyzwanie, co okazja, żeby zrobić coś, czego jeszcze nigdy nie musiałam robić. Miałam też do pomocy wspaniały zespół, Toma i moją dublerkę, Maxine Whittaker, którzy bardzo mnie motywowali i wspierali. Wiedziałam, że jestem w dobrych rękach, ich i Chrisa. Zaczynając pracę, wiedziałam, że to będzie jedno z najbardziej ekscytujących przeżyć, jakie mi się zdarzą, choć rzeczywistość znacznie przerosła moje oczekiwania” — mówi Hathaway.

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

SELINA

**Mama ostrzegła mnie, żebym nie wsiadła
do samochodu z nieznajomymi.**

BRUCE

To przecież nie jest samochód.

Jednym z wyzwań wiążących się z rolą Kobiety-Kota była jazda na Bat-Podzie — dwukołowej maszynie, którą po raz pierwszy widzowie zobaczyli w *Mrocznym rycerzu*. Zaprojektowali ją Chris Nolan i scenograf Nathan Crowley, ale Bat-Pod powstał dzięki kierownikowi ds. efektów specjalnych, Chrisowi Corbouldowi i jego zespołowi.

Bat-Pod wyposażony jest w takie same potężne opony dla ciężarówek jak oryginalny Batmobil, w trylogii o Mrocznym Rycerzu znany lepiej jako Tumbler. Choć wygląda dość nieporęcznie, Bat-Pod jest szybki i zwinny, a także wyposażony w działa, 50-kalibrowe karabiny maszynowe i wyrzutnie harpunów.

Bat-Pod dobrze się prezentuje na ulicy, choć wcale niełatwo się go prowadzi. Aby go kontrolować potrzeba sporo siły i dobrej techniki. Podczas zdjęć do *Mrocznego rycerza* jedyną osobą, która potrafiła go poprowadzić był zawodowy kierowca-kaskader, Jean-Pierre Goy. Goy ponownie pojawił się na planie, aby poprowadzić Bat-Poda w scenach do filmu *Mroczny Rycerz Powstaje*. Miał jednak jedną oczywistą wadę, opowiada Hathaway — „Stałam na planie z Chrisem i przyglądaliśmy się Bat-Podowi. Chris opowiadał mi o Jean-Pierze i o tym, że jest jedyną osobą na świecie, która potrafi nim jeździć. Odwróciłam się do niego i powiedziałam — „A czy on potrafi wyglądać jak kobieta?”.

Struthers pomyślał dokładnie o tym samym — „Niemożliwe, żeby mężczyzna jechał na Bat-Podzie i wyglądał jak kobieta. Na szczęście znaleźliśmy odpowiednią kobietę do tego zadania”.

Jolene Van Vugt, profesjonalna zawodniczka motocrossowa i kierowca-kaskader — pierwsza kobieta, która wykonała salto do tyłu na motocyklu normalnych rozmiarów — dołączyła do ekipy filmowej jako dublerka Hathaway w scenach, w których Kobieta-Kot przemierza ulice Gotham na Bat-Podzie. „Byłam więcej niż podekscytowana, gdy do mnie zadzwonili” — wspomina Van Vugt. „Gdy zapytali mnie, czy potrafiłabym go poprowadzić, powiedziałam »Dajcie mi szansę,

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

a gwarantuję, że mi się uda». Najtrudniej było się przyzwyczaić do pozycji, bo na tym pojeździe trzeba się pochylać do przodu. Musiałam tylko znaleźć równowagę i poczuć się komfortowo. Po kilku godzinach śmigałam już dookoła i świetnie się bawiłam”.

Corbould wprowadził w Bat-Podzie kilka zmian, aby ułatwić jazdę kobiecie. „To ciężka maszyna, więc zamieniliśmy niektóre części obudowy na części aluminiowe, w tym cały przód, aby był lżejszy i żeby Jolene mogła wykonywać spektakularne manewry” — mówi.

Bat-Pod i Tumbler dawały Batmanowi mobilność, a także możliwość strzelania na ulicach Gotham. W nowym filmie, Batman w końcu może też przemieszczać się ponad ulicami dzięki zaprojektowanemu przez Luciusa najnowszemu elementowi swojego wyposażenia: maszynie o nazwie The Bat. Nolan i Crowley wspólnie pracowali nad projektem tej nowoczesnej latającej maszyny, która zawiera elementy helikoptera Apache, samolotu Osprey z napędem turbośmigłowym i skaczącego odrzutowca (Harrier jump jet). Poza tym oczywiście musiał być czarny.

Trzymając się idei, że The Bat jest wynalazkiem działu nauk stosowanych w Wayne Enterprises, Crowley mówi — „Założyliśmy, że to był prawdziwy wojskowy projekt i to dało nam dobrą podstawę. Jeżeli chodzi o stylistykę, najważniejsze było, żeby The Bat wpisywał się w tę samą rodzinę sprzętów, co nasz Batmobil. Na początku trzeba było wybrać kształt. Przeglądaliśmy wiele różnych projektów, a potem zacząłem przygotowywać modele”.

Nolan dodaje — „Jeżeli chodzi o sposób działania, miał to być helikopter ze śmigłem dwułopatowym, w którym wirniki znajdują się pod spodem, a powietrze kierowane jest do dołu przez wloty powietrza znajdujące się u góry. Wyposażony jest w kłapy i specjalne listewki, które zmieniają jego aerodynamikę i pozwalają mu manewrować między budynkami”.

„Wiele części jest ruchomych: kokpit się otwiera, wszystkie kłapy są ruchome, a w dodatku ma działające wirniki i światła. Ma prawie 10 m długości i około 5 m szerokości, a waży mniej więcej 1,3 tony. To wielka maszyna. Wykorzystaliśmy wiele różnych technologii, aby The Bat naprawdę latał, bo Chris cały czas powtarzał, że sam chce zrobić jak najwięcej zanim specjaliści od CGI wkroczą do akcji. Podtrzymywany był drutami, poruszał się po wysoko zawieszonych linach z dźwigów lub helikopterów. Przymocowany była za pomocą specjalnie skonstruowanego urządzenia sterowanego hydraulicznie” — dopowiada Chris Corbould.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Corbould przyznaje, że musieli pogodzić się z tym, że The Bat nie będzie mógł wystartować i sam poszybować w niebo. „Poderwanie takiej maszyny z ziemi przerosło nasze możliwości. Byłbym bardzo bogatym człowiekiem, gdybym był w stanie zbudować taką maszynę, która w dodatku mogłoby latać” — śmieje się.

SELINA

Nadchodzi burza, panie Wayne.

Porywająca akcja filmu *Mroczny Rycerz Powstaje* rozpoczyna się w powietrzu w trakcie porwania samolotu CIA, na którego pokładzie znajduje się niejaki Dr. Pavel, o szczególnej wartości dla amerykańskiego rządu, oraz inni pasażerowie o nie najlepszych intencjach. W tych okolicznościach po raz pierwszy spotykamy Bane'a, który udowadnia swoją pomysłowość i bezwzględność jako czarny charakter. W momencie, w którym pojawia się Bane, wielki transportowiec C-130 Hercules nadlatuje z góry i czterech terrorystów, wiszących na linach zaczyna opuszczać się z jego ładowni. Lądują na skrzydłach samolotu CIA i strzelają w okna, a następnie przywiązują samolot do Herculesa, na co mniejszy samolot nie może nic poradzić.

Ze względu na to, że Nolan woli jak najwięcej materiału kręcić kamerą, większość scen prologu kręcona była naprawdę w powietrzu nad miastem Inverness w Szkocji. Od początku do końca był to skoordynowany wyczyn wielu działów oparty na idealnym zgraniu i precyzji.

Planowanie prologu rozgrywającego się na dużej wysokości zaczęło się na wiele miesięcy wcześniej, głównie ze względu na bezpieczeństwo wszystkich zaangażowanych. Producent wykonawczy Kevin De La Noy przyznaje — „Wiele z naszych prac wykracza poza granice tego, co robi się w branży, i to daleko. Zawsze jednak jesteśmy bardzo ostrożni, bo granice bezpieczeństwa wyznaczane są nie bez powodu”.

Przed rozpoczęciem zdjęć w technice live action, zespół ds. efektów wizualnych z Paulem Franklinem na czele stworzył animowaną wersję sceny w niskiej rozdzielczości, aby poszczególne działy mogły przeanalizować, co się sprawdzi, a co nie. Franklin mówi — „Dzięki naszej wstępnej wizualizacji mogliśmy zdecydować, co zagrają kaskaderzy, co powstanie za sprawą efektów specjalnych, a co będzie wymagało efektów wizualnych. To naprawdę pomogło wszystkim działom zrozumieć, na czym polega ich rola”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Tom Struthers zadał sobie wiele trudu, aby wyeliminować zagrożenia dla akrobatów powietrznych, którzy mieli się opuszczać z C-130 za samolot CIA. Koordynator prac kaskaderskich opowiada — „Z tego, co wiem, nigdy nikt nie zrobił czegoś takiego jak kręcenie sceny, w której cztery osoby wyskakują z tyłu samolotu z linami i lądują na innym samolocie. Przeprowadzaliśmy wiele testów z manekinami i różnymi urządzeniami zanim w ogóle pierwsza osoba poleciała w powietrze. Mieliśmy opracowane procedury na wypadek gdyby coś poszło nie tak. W takiej sytuacji aktorzy mieli się odciąć i otworzyć spadochrony, ale na szczęście nigdy się one nie przydały. Osoby, które odegrały tę scenę, były niesamowite”.

Przygotowania do sceny, w której kadłub samolotu CIA spada na ziemię, odbywały się też na ziemi. Wszystko zostało usunięte z terenu, tak by nic nie groziło ludziom, ani dzikim zwierzętom. Pogoda dopisała i nad ekipą roztaczało się czyste niebo.

Gdy wszystko było już na gotowe, Nolan i operator zdjęć Wally Pfister zarejestrowali wszystko z helikoptera, który musiał lecieć z taką samą prędkością, co oba samoloty. Najlepiej o skuteczności i doświadczeniu wszystkich zaangażowanych świadczy to, że całą sekwencję, która początkowo miała zająć dziewięć dni, udało się nakręcić w dwa. „To była dla nas przygoda i myślę, że widzowie też to czują” — mówi Nolan.

Walkę rozgrywającą się wewnątrz samolotu nakręcono w Cardington, w zaadaptowanym na studio filmowe hangarze lotniczym na północ od Londynu. Zespół Corboulda zbudował kadłub samolotu na specjalnej konstrukcji, która umożliwiała przechylenie samolotu z poziomu do pionu i szybkie obracanie go z boku na bok, dotkliwie sprawdzając poczucie równowagi aktorów i ekipy filmowej.

„Nie wiem dlaczego na planach Chrisa zawsze kończymy, wywracając się i przewracając do góry nogami” — mówi Pfister, tylko częściowo żartując. „Logistycznie jest to dość trudne do rozplanowania, jak w tym czasie kręcić, ale za to efekt końcowy jest świetny”.

Prolog do filmu nakręcono w całości kamerami IMAX, które wykorzystywano także w całej produkcji, również w głównych scenach akcji. „Uwielbiam pracować z kamerami IMAX — mówi Nolan — ponieważ dodają one skali i poszerzają obraz. Dużo się nauczyliśmy, kiedy pracowaliśmy z nimi na planie *Mrocznego rycerza*, więc teraz mogliśmy poprawić naszą technikę, żeby uzyskać

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

jeszcze lepszy efekt. Wprowadzono wiele innowacyjnych rozwiązań technicznych, co pozwoliło nam osiągnąć kolejny poziom”.

Pfister potwierdza — „IMAX to format, zarówno pod względem obrazu, jak i dźwięku, dzięki któremu naprawdę można zanurzyć się w filmie, bo nasz wzrok i słuch odbierają impulsy z szerszego pola. Około sześciu miesięcy spędziliśmy na pracy z firmami Panavision i IMAX nad wymianą wizjera w kamerach i wykonaniu nowych obiektywów, dzięki czemu mogliśmy kręcić przy słabym świetle. Te udoskonalenia dały nam nowe możliwości, których nie mieliśmy, kręcąc poprzedni film”.

Kręcenie przy słabym świetle było szczególnie ważne w przypadku filmu *Mroczny Rycerz Powstaje*, ponieważ kilka ważnych scen rozgrywa się pod ziemią, również w jaskini Batmana.

Ponieważ w pierwszym filmie zniszczono posiadłość Wayne’ów, a co za tym idzie również jaskinię Batmana, Bruce Wayne tymczasowo przeniósł swoją bazę do bunkra. Jednak posiadłość odbudowano łącznie z nową jaskinią, która przypomina częściowo oba plany z wcześniejszych filmów.

Nathan Crowley, który nad tym filmem pracował razem z drugim scenografem, Kevinem Kavanaugh, wyjaśnia — „Zastanawialiśmy się z Chrisem, jak połączyć jaskinię z bunkrem Batmana, który jest bardzo geometryczny i nowoczesny i wszystko w nim chowa się w ścianach. Uświadomiliśmy sobie, że moglibyśmy wykorzystać ten sam pomysł, zatapiając jaskinię, tak by wszystko było ukryte pod wodą. Kiedy wchodzi się do środka, wewnątrz przypomina zwykłą jaskinię, ale kiedy naciśnie się guzik, z podłogi wysuwają się idealne sześciany z różnymi przedmiotami, od stroju Batmana po super komputer”.

Nolan dodaje — „To wspaniała kombinacja namacalnej rzeczywistości jaskini Batmana i funkcjonalności bunkra”.

Bunkier Batmana ponownie wybudowano w Cardington. Jednak nowy plan z jaskinią Batmana, łącznie z działającymi wodospadami, powstał na Planie 30 w Sony Studios w Culver City, w Kalifornii. Hala zdjęciowa była idealna, ponieważ znajduje się w niej zbiornik z wodą o pojemności ponad 2 700 000 litrów.

Wodne prądy były też charakterystyczną cechą centrum dowodzenia Bane’a, które znajdowało się w kanalizacji pod Gotham City. Plan powstał w Cardington, gdzie ogromna

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

przestrzeń umożliwiła wybudowanie tuneli prowadzących do struktury z betonu i blachy falistej, wysokiej na kilka pięter. O oświetleniu planu Pfister opowiada — „Sugerowałem, żeby zastosować bardzo jasne światła, żeby to miejsce sprawiało wrażenie areny. Mamy więc bardzo jasne punkty światła, wręcz białe, które podkreślają surowość otoczenia”.

W Cardington znajdował się też jeszcze bardziej imponujący wielopoziomowy plan: więzienie przypominające piekło, które oprócz tego, że jest pod ziemią w niczym nie przypomina kryjówek Bane’a. Węzienie to grubo ciosany labirynt kamiennych cel w rozległej otchłani. Zakratowane drzwi cel są otwarte, bo istnieje tylko jedna droga ucieczki: nieprawdopodobnie wysoki pionowy szyb prowadzący na powierzchnię. W Cardington właściwie zbudowano dwa szyby, ten wyższy mierzył ponad 30 metrów.

Sceny dziejące się ponad więzieniem kręcono w Jodhpur w Indiach, gdzie nieprzystępny krajobraz potęgował uczucie beznadziei.

Zupełnie inny krajobraz od tego odległego miejsca, okolice wspaniałego majątku Wayne’ów, w filmie reprezentował teren autentycznej posiadłości w Nottingham, w Anglii. Choć Bruce spełnił obietnicę odbudowania domu co do cegły, wewnątrz zaprojektowano tak, aby było bardziej sterylne i przypominało dom raczej w sensie architektonicznym niż uczuciowym.

W pierwszych dwóch filmach miastem, które grało Gotham City było Chicago, ale w zakończeniu trylogii, Gotham reprezentują trzy miasta: Pittsburgh, Los Angeles oraz Nowy Jork. W niektórych sekwencjach akcja rozgrywała się w kilku miastach: rozpoczynała się w jednym, a następnie płynnie przenosiła się do innego. Pfister mówi — „To było wielkie wyzwanie pod względem zachowania ciągłości. Kręciliśmy w różnych miastach, w różnych porach roku, o różnych porach dnia, trzeba więc było wszystko bardzo dokładnie zaplanować, aby dopasować oświetlenie i upewnić się, że wszystko się zgadza. Wszystko musiało być bardzo uważnie rozrysowane przez Chrisa i kierowników lokalnych planów, w przeciwnym razie nie byłoby wiadomo, kiedy i na których ulicach mają powstawać zdjęcia.

W Pittsburghu ponad 11 000 statystów zebrało się na Heinz Field, aby zagrać w scenie, w której Bane rozpoczyna swoją rewolucję od wybuchowej demonstracji siły. Stadion footballowej drużyny Steelers, ulubionej drużyny wszystkich mieszkańców miasta, w filmie stał się boiskiem Gotham Rogues, którzy przybrali czarne i złote barwy prawdziwych gospodarzy tego stadionu.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Producent wykonawczy Thomas Tull jest również współwłaścicielem drużyny Pittsburgh Steelers, więc był dumny, że znalazła się w filmie, chociażby jako fikcyjny zespół.

Kilka gwiazd z Pittsburgh Steelers zagrało zawodników Gotham Rogues. W przeciwnej drużynie, obecny burmistrz Pittsburgha, Luke Ravenstahl, dołączył do gry, wcielając się w postać kopacza zespołu Rapid City Monuments.

Emma Thomas zauważa — „Gdy pracuje się nad filmem przez kilka miesięcy, można pomyśleć, że jest się w centrum wszechświata. Ale kiedy pojawiają się Steelersi i ich kibice, dostrzega się zupełnie nowy poziom bycia gwiazdą. To było wspaniałe przeżycie spędzić z nimi ten dzień”.

„Świetnie się bawiliśmy w Pittsburghu” — dodaje Nolan. „Wszyscy byli bardzo serdeczni, a zdarzało się, że zamykaliśmy całe fragmenty miasta na kilka tygodni. To pozwoliło nam nakręcić wiele ujęć, których po prostu nie dałoby się nakręcić nigdzie indziej”.

Ekipa filmowa wykorzystała fakt, że darń na stadionie miała być wymieniana na nadchodzący sezon. Dział ds. efektów specjalnych, którym dowodził Corbould, strategicznie rozmieścił materiały wybuchowe, które potem detonowano wzdłuż boiska. Zbudowano też platformę na istniejącej powierzchni — pas, po którym uciekał zawodnik Gotham Rogues, sprawiając wrażenie, że inni gracze, uciekający za nim, wpadają do coraz większej przepaści. Zapadające się boisko i powstały później krater stworzył już cyfrowo zespół zajmujący się efektami wizualnym Paula Franklina.

W Los Angeles wiele słynnych miejsc wykorzystano jako plany wnętrza, między innymi: Convention Center, które zagrało dział nauk stosowanych w Wayne Enterprises; zabytkową Union Station, która stała się prowizoryczną salą sądową; oraz budynek przy South Spring Street, który przekształcono w giełdowy parkiet.

Otoczenie giełdy stanowiło za to finansowe centrum Wall Street w Nowym Jorku. Ekipa filmowa na dwa weekendy zamknęła całą dzielnicę finansową, aby tam nakręcić dwie kulminacyjne sceny konfrontacji z udziałem głównych aktorów, kaskaderów i kilku tysięcy statystów. Ostatecznie w scenie brało udział 600 kaskaderów, więc aby nauczyć każdego z nich szczegółowo przygotowanej choreografii, Struthers podzielił ich na grupy, a te dalej na jeszcze mniejsze jednostki.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

„Kręcenie w takim miejscu jak Wall Street musi być logistycznie skomplikowane, w szczególności jeśli zaangażowana jest taka liczba ludzi jak w naszym przypadku” — mówi Nolan. „Miasto było bardzo pomocne i wszystko poszło sprawnie, co świadczy o tym, jak świetną pracę wykonały wszystkie zaangażowane osoby. Miałem ogromne szczęście, że udało mi się znaleźć znakomitych współpracowników do wszystkich działów. Mogłem liczyć na to, że wniosą cenne pomysły i zawsze będą dawać z siebie wszystko, a to sprawia, że moja praca staje się dużo łatwiejsza”.

Ostatnie tygodnie zdjęć ekipa spędziła w Nowym Jorku. Zdjęcia powstawały w takich miejscach jak: Trump Tower, która w filmie grała Wayne Enterprises z zewnątrz oraz Queensboro Bridge. Górne pasmo mostu zamknięto na dwa dni na potrzeby zdjęć. Powstało wtedy między innymi ujęcie, w którym Batman spogląda z góry na całe miasto, gotowy poświęcić wszystko, aby je ochronić.

„Gotham zawsze było w dużej mierze oparte na Nowym Jorku. To jakby przerysowana wersja tego miasta. Dlatego zdecydowano się na nazwę Gotham — często mówiło się tak na Nowy Jork. Miałem poczucie, że w nowym filmie powinno być więcej Nowego Jorku, również dlatego, że *Mroczny Rycerz Powstaje* jest przede wszystkim o Gotham... w dużo większym stopniu niż pozostałe dwa filmy” — mówi Nolan.

Wszystkie motywy filmu — od ludzi po miejsca — odzwierciedlone są w ścieżce dźwiękowej. Muzykę skomponował Hans Zimmer, który już po raz czwarty współpracował z Nolanem — napisał muzykę do wszystkich trzech filmów o Mrocznym Rycerzu. „To radość i zaszczyt pracować nad tymi filmami i współpracować z kimś takim jak Chris Nolan, który chętnie słucha uwag innych i ciekawy jest ich spostrzeżeń”.

W muzyce do ostatniej części Zimmer zawarł elementy wcześniejszych ścieżek dźwiękowych, ale jak mówi — „Jeżeli chodzi o Bane’a, poszliśmy w zupełnie innym kierunku. Chciałem wykorzystać wielką orkiestrę symfoniczną, ale powiedziałem im tak »Teraz musicie oduczyć się wszystkiego, czego wcześniej się nauczyliście. Będę was traktował jak prymitywnych bębniarzy«. Okazało się, że było to dla nich bardzo wyzwalające. To była prawdziwa muzyczna przygoda” — śmieje się.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Zimmer zawarł też w muzyce towarzyszącej scenom z udziałem Bane'a powtarzający się motyw. Była to dla kompozytora okazja do zaproszenia do współpracy fanów. Poproszono ich o przesyłanie swoich propozycji za pośrednictwem UJAM, strony internetowej, która umożliwia komponowanie, produkowanie i publikowanie muzyki. Na apel odpowiedziały tysiące osób z całego świata. Kompozycje fanów wykorzystano do stworzenia zapadającego w pamięć motywu, który pojawia się w filmie. „Zasugerowałem Chrisowi, że będzie to sposób na to, aby odwdzińczyć się fanom i pozwolić im stać się częścią tego świata. Nie byliśmy pewni, czy to zadziała, ale wszystko świetnie się udało” — wspomina Zimmer.

„Jeszcze nigdy nie pracowałem z kimś tak przekonanym o tym, że prawdziwe ryzyko to wybieranie tylko bezpiecznych rozwiązań. Hans nauczył mnie, że czasami trzeba wybrać coś, co wydaje się zmierzać w niewłaściwym kierunku, aby odkryć nowe możliwości. Pokazał mi też, że jeśli nie korzysta się z tych możliwości, nigdy nie uda się zrobić nic naprawdę wyjątkowego. W każdym filmie wyznacza sobie cele, które wykraczają poza to, co uważa się za praktyczne lub nawet osiągalne” — zauważa Nolan.

Zimmer mówi, że tak jak postać, temat muzyczny towarzyszący Selinie Kyle jest „bardzo dwuznaczny, a to jest o wiele bardziej interesujące niż coś, co jest po prostu dobre lub złe. Filmy Chrisa zawsze zawierają pewną dozę dwuznaczności, a ja staram się oddać to w mojej muzyce”.

Jedynym motywem muzycznym, który łączy wszystkie trzy filmy, jest muzyka, którą Zimmer skomponował dla Bruce'a Wayne'a. „Jego motyw jest najprostszy, składa się z zaledwie dwóch nut i nigdy właściwie się nie rozwiązuje” — opisuje go kompozytor. „Zawsze chciałem, żeby muzyka towarzysząca Bruce'owi wyrażała pytanie »A co jeśli...?«. Ale tym razem film prowadzi do czegoś w rodzaju rozwiązania — te dwie nuty trochę się przesunęły i teraz stanowią odpowiedź”.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

O OBSADZIE

CHRISTIAN BALE (Bruce Wayne/Batman), urodzony w Walii, dorastał w Anglii i USA.

Na dużym ekranie zadebiutował w epickiej opowieści Stevena Spielberga o II Wojnie Światowej *Imperium słońca*.

Z innych dotychczasowych aktorskich dokonań Bale'a warto wymienić udział w filmach *Henryk V*, *Portret damy*, *Tajny Agent*, *Metroland*, *Idol*, *Wszystkie małe zwierzątka*, *American Psycho*, *Na wzgórzach Hollywood*, *Mechanik: Łamiąc zasady*, *Batman — Początek*, *Podróż do Nowej Ziemi*, *Prestiż*, *Ciężkie czasy*, *Operacja Świt*, *3:10 do Yumy*, *I'm Not There*. *Gdzie indziej jestem*, *Mroczny rycerz*, *Wrogowie publiczni* i *Fighter*.

Kolejnym filmem z udziałem aktora będzie *13 Women of Nanjing*.

GARY OLDMAN (Komisarz Jim Gordon) już prawie 20 lat występuje w największych produkcjach filmowych. Miliony widzów znają go z roli Siriusa Blacka (ojca chrzestnego Harry'ego Pottera), Drakuli, Beethovena, Lee Harveya Oswalda, Joe'ego Ortona, Sida Viciousa, a także terrorysty, który uprowadził samolot z Harrisonem Fordem w filmie sensacyjnym *Air Force One*. Zagrał również w *Leonie zawodowcu* i *Piątym elemencie* Luca Bessona oraz wcielił się w rolę Dr. Smitha w *Zagubionych w kosmosie*.

Oldman jest wysoko cenionym artystą, należącym do czołówki aktorów swojego pokolenia, oraz znaną na całym świecie kultową postacią. Zastąpił z tego, że przez ostatnie osiemnaście lat pojawia się w największych hitach częściej niż pozostali aktorzy. Ponadto zagrał w kilku filmach należących do dziesiątki najbardziej kasowych produkcji w historii kina, w tym w obydwu najlepiej zarabiających seriach wszechczasów!

W 2011 roku Oldman odebrał nagrodę Empire Icon przyznaną raz w życiu za wybitne osiągnięcia.

Aktor zagrał w następujących filmach o Harrym Potterze: *Harry Potter i więzień Azkabanu*, *Harry Potter i Czara Ognia*, *Harry Potter i Zakon Feniksa* oraz *Harry Potter i Insygnia Śmierci*:

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Część II, a także pojawił się w następujących filmach o Batmanie: *Batman — Początek* i *Mroczny rycerz*.

Kolejną symboliczną postać Oldman wykreował w filmie *Szpieg* Johna Le Carre'a, gdzie wcielił się w rolę zawodowego szpiega George'a Smiley'a.

Ponadto aktor zagrał u boku Denzela Washingtona w przeboju *Księga ocalenia* z 2010 roku. Oldman rozpoczął karierę aktorską w roku 1979 i przez kilka lat występował tylko w teatrze. W latach 1985-1989 występował na deskach londyńskiego Royal Court Theatre. Wczesne filmy aktora dla stacji BBC to *Meantime* Mike'a Leigha i *Firma* w reżyserii nieżyjącego już Alana Clarka. Kolejne filmy fabularne z udziałem Gary'ego to *Sid i Nancy*; *Nadstaw uszu* w reżyserii Stephena Frearsa; *Rosencrantz i Guildenstern nie żyją* w reżyserii Toma Stopparda; *Stan łaski*; *JFK* w reżyserii Olivera Stone'a; *Drakula* w reżyserii Francisa Forda Coppoli; *Krwawy Romeo*; *Prawdziwy romans* w reżyserii Tony'ego Scotta; *Leon zawodowiec* w reżyserii Luca Bessona; *Morderstwo pierwszego stopnia*; *Wieczna miłość* oraz *Szkarłatna litera* w reżyserii Rolanda Joffe.

W 1995 roku Oldman i jego partner produkcyjny Douglas Urbanski stworzyli firmę producencką, która wyprodukowała debiut reżyserski Gary'ego — uznany przez krytyków dramat *Nic doustnie*. Film zdobył dziewięć z siedemnastu ważnych nagród, do których był nominowany. W 1997 roku film wyróżniono pokazem na ceremonii otwarcia głównego konkursu 50. Festiwalu Filmowego w Cannes, gdzie Kathy Burke za swoją rolę otrzymała nagrodę dla najlepszej aktorki. W tym samym roku na Edynburskim Międzynarodowym Festiwalu Filmowym Oldman zdobył prestiżową nagrodę Channel 4 Director's, nagrodę BAFTA (wspólnie z Douglasem Urbanskim) za najlepszy film oraz nagrodę BAFTA za najlepszy scenariusz oryginalny własnego autorstwa.

W roku 2000 Oldman i Douglas Urbanski wyprodukowali kolejny oryginalny film zatytułowany *Ukryta prawda* z Joan Allen, Jeffem Bridgesem, Christianem Slaterem i Samem Elliottem; obraz otrzymał kilka nominacji do Oscara.

W ciągu ostatnich osiemnastu lat Oldman zagrał aż w dziesięciu filmach, które otworzyły się w pozycji numer jeden box office'u; filmy z udziałem aktora przyniosły łączny dochód rzędu wielu miliardów dolarów.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

TOM HARDY (Bane) szybko stał się jednym najbardziej rozchwytywanych aktorów w Hollywood.

Ostatnio pojawił się w uznanym przez krytyków thrillerze *Incepcja* w reżyserii Christophera Nolana, obok Leonardo DiCaprio, Josepha Gordona-Levitta, Cilliany Murphy'ego, Toma Berengera, Kena Watanabe, Michaela Caine'a, Marion Cotillard i Ellen Page. Film opowiada o korporacyjnym szpiegu-złodzieju, który potajemnie wydobywa cenne informacje z nieświadomych umysłów swoich celów podczas fazy snu. Film wszedł na ekrany kin w lipcu 2010 roku, stając się dwudziestym czwartym najbardziej dochodowym filmem wszech czasów.

Hardy zagrał również w niezależnym dramacie *Wojownik* z Nickiem Nolte i Jennifer Morrison, który ukazał się w kinach 6 września 2011 roku.

W tym roku zakończył prace nad komedią *A więc wojna* w reżyserii McG. Film opowiada o dwóch agentach CIA i zarazem najlepszych przyjaciółach (Hardy i Chris Pine), którzy rywalizują o względy postaci Reese Witherspoon. Ponadto w ubiegłym roku Hardy wystąpił w thrillerze *Szpieg* o tajemnicach zimnej wojny, u boku Colina Firtha i Gary'ego Oldmana.

Obecnie Hardy pracuje nad zdjęciami do postapokaliptycznego obrazu *Mad Max: Fury Road* w reżyserii George'a Millera, gdzie występuje u boku Charlize Theron, a także zakończył zdjęcia do dramatu *Gangster*, gdzie gra u boku Shii LaBeoufa i Jessiki Chastain. Reżyserem filmu jest John Hillcoat, a producentem Doug Wick.

W 2009 roku Hardy otrzymał nagrodę British Independent Film dla najlepszego aktora za odegranie tytułowej roli w thrillerze *Bronson* (2008). Wśród najnowszych filmowych zasług aktora znajdują się także komedia sensacyjna Guya Ritchie'ego *Rock'N'Rolla* z Gerardem Butlerem, Thandie Newton, Idrisem Elbą, Markiem Strongiem i Tomem Wilkinsonem, *Maria Antonina* Sofii Coppoli oraz komedia sensacyjna *Przekładaniec* z Danielem Craigiem.

Pochodzący z Anglii Hardy zadebiutował na ekranie, gdy prosto ze szkoły aktorskiej London Drama Centre trafił na plan wielokrotnie nagradzanego miniserialu wojennego HBO *Kompania braci* produkcji Toma Hanksa i Stevena Spielberga. Następnie pojawił się w filmach *Helikopter w ogniu* Ridleya Scotta; *Star Trek X: Nemesis* jako czarny charakter; *Rachunek sumienia* Paula

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

McGuigana z Willemem Dafoe i Paulem Bettanym oraz *Kropka nad i* — dramacie romantycznym Matthew Parkhilla, który po raz pierwszy był jednocześnie reżyserem i scenarzystą.

Hardy otrzymał również nominację do nagrody telewizyjnej BAFTA TV dla najlepszego aktora za rolę w filmie HBO pod tytułem *Stuart: A Life Backwards*. Wcielił się także w rolę Heathcliffa w produkcji kanału ITV z 2009 roku *Wichrowe Wzgórza*. Wśród dokonań Hardy'ego na małym ekranie znajdują się także filmy *Oliver Twist*, *A jak Andromeda*, *Sweeney Todd*, *Gideon's Daughter* i *Ucieczka z Colditz*, a także miniserial BBC *Królowa dziewica*, w którym aktor wcielił się w rolę Roberta Dudleya — kochanka królowej Elżbiety I Wielkiej.

Hardy wystąpił także w licznych spektaklach na deskach teatrów londyńskiego West Endu, między innymi w „Blood” i „In Arabia We'd All Be Kings”, za które odebrał nagrodę dla najlepszego debiutanta podczas imprezy rozdania nagród Evening Standard Theatre Awards w 2003 roku. Rola w „In Arabia We'd All Be Kings” przyniosła mu również nominację do nagrody Olivier w 2004 roku. W roku 2005 Tom wystąpił w londyńskiej premierze sztuki „Roger and Vanessa” napisanej przez Bretta C. Leonarda i wyreżyserowanej przez Roberta Delamere'a. Hardy i Delamere prowadzą także warsztaty teatralne pod nazwą Shotgun at London's Theatre 503.

JOSEPH GORDON-LEVITT (Blake) wystąpił, obok Natalie Portman i Rainna Wilsona, w niezależnym dramacie *Hesher*, którego premiera odbyła się w roku 2010 podczas festiwalu filmowego w Sundance. Zagrał również jedną z głównych ról w nominowanym do Oscara thrillerze *Incepcja* w reżyserii Christophera Nolana, z Leonardo DiCaprio, Marion Cotillard i Ellen Page. Inne filmy z udziałem aktora to komedia *Pół na pół* z Sethem Rogenem, Anną Kendrick i Bryce Dallas Howard oraz thriller akcji *Premium Rush* w reżyserii Davida Koeppya, który jest też współautorem scenariusza. Niedawno Joseph zakończył zdjęcia do filmu *Looper*, nad którym pracował wraz z reżyserem *Kto ją zabił?*, Rianem Johnsonem. W filmie zagrali też Bruce Willis i Emily Blunt. Ponadto Gordon-Levitt wcielił się w rolę Roberta Todda Lincolna w obrazie *Lincoln* z Danielem Dayem-Lewisem i Tommym Lee Jonesem, w reżyserii Stevena Spielberga.

W jego bogatym dorobku filmowym znajdują się także: komedia *500 dni miłości* Marca Webba z Zooey Deschanel, za który otrzymał nominacje do Złotego Globu i nagród Independent Spirit oraz People's Choice; ogólnoswiatowy hit akcji *G.I. Joe: Czas Kobry* w reżyserii Stephena

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Sommersa; dramat wojenny *Cud w wiosce Sant Anna* Spike'a Lee; kontrowersyjny dramat *Stop-Loss*, w którym zagrał z Ryanem Phillippe'em, wyreżyserowany przez Kimberly Peirce oraz dramat kryminalny *Świadek bez pamięci*, będący debiutem reżyserskim Scotta Franka. Gordon-Levitt otrzymał także liczne pochwały za role w niezależnych produkcjach takich jak *Killshot* Johna Maddena z Diane Lane i Mickeyem Rourke; *Zawód zabójca* Lee Danielsa; *Kto ją zabił?* — obsypany nagrodami debiutancki obraz Riana Johnsona; *Zły dotyk* scenarzysty i reżysera Gregga Arakiego oraz *W głąb siebie* z Donem Cheadle.

Na początku swojej kariery Gordon-Levitt dostał nagrodę Young Artist za swoją pierwszą ważną rolę w dramacie Roberta Redforda *Rzeka życia*. Następnie zagrał w następujących filmach: *Anioły na boisku*, *Pod presją*, *Halloween — 20 lat później* i *Zakochana złoźnica*.

Gordon-Levitt jest także dobrze znany publiczności telewizyjnej dzięki swojej roli w obsypanej nagrodami serii komediowej kanału NBC pod tytułem *Trzecia planeta od słońca*. Przez sześć sezonów obecności w serialu dwukrotnie zdobył nagrodę Young Star oraz trzykrotnie był wraz z innymi nominowany do nagrody SAG Award dla najlepszego zespołu aktorskiego w serialu komediowym. Po zakończeniu pracy nad serialem Gordon-Levitt zrobił sobie krótką przerwę w karierze aktorskiej i uczęszczał na Uniwersytet Columbia.

Gordon-Levitt założył i kieruje otwartą na współpracę firmą producencką o nazwie HITRECORD.ORG, zrzeszającą internetową społeczność tysięcy artystów z całego świata. W roku 2010 firma zorganizowała wieczory filmów krótkometrażowych oraz występy artystów na żywo podczas festiwalu filmowego w Sundance oraz w ramach festiwalu South by Southwest (SXSW), jesienią ubiegłego roku odwiedziła sześć najlepszych uczelni, w okresie świątecznym wydała książkę „Tiny Book of Tiny Stories”, wiosną tego roku rozpoczęła kolejną podróż po uczelniach, a następnie tej jesieni wyda DVD, książkę i CD o nazwie *RECollection volume 1*. Jako początkujący scenarzysta i reżyser w bardziej tradycyjnym sensie, Gordon-Levitt stworzył adaptację opowiadania „Sparks” Elmore'a Leonarda, w postaci 24-minutowego filmu krótkometrażowego, który wyświetlono na festiwalu Sundance 2009.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

ANNE HATHAWAY (Selina Kyle/Kobieta-Kot) zdobyła sławę, kiedy zagrała u boku Meryl Streep w przebojowej komedii *Diabeł ubiera się u Prady*. W roku 2008 umocniła swoją pozycję wśród najpopularniejszych aktorek, gdy zagrała w uznanym przez krytyków filmie Jonathana Demme'a *Rachel wychodzi za mąż*. Jej występ w tym filmie otrzymał nominacje do Oscara, Złotego Globu oraz nagród SAG i Independent Spirit dla najlepszej aktorki. Została również uznana za najlepszą aktorkę przez National Board of Review, Chicago Film Critics Association i Broadcast Film Critics Association.

Kolejną produkcją filmową z udziałem Hathaway był melodramat *Jeden dzień* wytwórni Focus Features, w którym zagrała u boku Jima Sturgessa. Film powstał na podstawie pięknie napisanej powieści Davida Nichollsa, której bohaterowie, Emma Morley i Dexter Mayhew, podbili serca czytelników na całym świecie.

Inne filmy z udziałem Anne to: *Miłość i inne używki* Eda Zwicka, za który Anne otrzymała nominację do Złotego Globu; *Alicja w Krainie Czarów* Tima Burtona; *Walentynki* Gary'ego Marshalla; komedia *Ślubne wojny* Gary'ego Winicka; *Dorwać Smarta*; film biograficzny o życiu Jane Austen pod tytułem *Zakochana Jane*; *Ocaleni* Rodrigo Garcii; *Tajemnica Brokeback Mountain* Anga Lee; *Pamiętnik księżniczki* i *Pamiętnik Księżniczki 2: Królewskie zaręczyny* Garry'ego Marshalla; *Spustoszenie* Barbary Kopple; *Ella zaklęta* Tommy'ego O'Havera; *Nicholas Nickleby* — ekranizacja powieści Charlesa Dickensa w reżyserii Douglasa McGratha; oraz *Druga strona nieba* Mitcha Davisa. Hathaway użyczyła również swojego głosu w dwóch bardzo udanych filmach animowanych — klasycznej bajce wytwórni 20th Century Fox pod tytułem *Rio* oraz w przeboju *Czerwony Kapturek - Prawdziwa historia* wytwórni The Weinstein Company. Pierwsze sukcesy i uwagę całego Hollywood przyniosła jej uznana przez krytyków rola w serialu *Luzik guzik*, za którą była nominowana do nagrody Teen Choice 2000 dla najlepszej aktorki w serialu.

Do ważniejszych osiągnięć teatralnych Anne należą: Inscenizacja „Wieczoru Trzech Króli” w wykonaniu Shakespeare in the Park (2009); inscenizacja cyklu Lincoln Center Encore „Carnival”, za którą otrzymała prestiżową 57. nagrodę Clarence Derwent; warsztatowe przedstawienie „Kobiety w bieli” Andrew Lloyda Webbera; a także „Forever Your Child”. W latach 2004-2005 uczestniczyła w koncertach rocznicowych Encores Concert Gala i Stephen Sondheim Birthday Gala.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Młoda aktorka wzięła też udział w kilku inicjatywach charytatywnych na całym świecie. W styczniu 2005 roku Hathaway pojechała do Kambodży w ramach pracy nad filmem dokumentalnym *A Moment in the World* w reżyserii Angeliny Jolie. W ramach tego projektu 25 osób umieszczono w różnych miejscach w tym samym dniu. Każdy uczestnik miał za zadanie nagrywać swoje otoczenie w tym samym czasie. Ponadto aktorka angażuje się w działania Step Up Women's Network — organizacji stworzonej w celu wzmocnienia wsparcia społecznego dla kobiet i dziewcząt. Zasiada także w radzie doradczej Lollipop Theater Network — organizacji pokazującej filmy w szpitalach najmłodszym pacjentom, cierpiącym na przewlekłe i zagrażające życiu choroby.

Hathaway studiowała aktorstwo w Paper Mill Playhouse w New Jersey oraz w wyróżnionej wieloma nagrodami Barrow Group w Nowym Jorku. W kwietniu 2005 roku Barrow Group wyróżniła jej dokonania. Została przyjęta do niezwykle intensywnego programu szkolenia sztuki aktorskiej jako pierwsza i jedyna nastolatka w historii grupy. Była także adeptką programu teatru muzycznego, w ramach Collaborative Arts Project, CAP 21, przygotowanym we współpracy z New York University. Hathaway jest także znakomitą tancerką, która zdobywała szlify w Broadway Dance Center w Nowym Jorku. Co więcej, wystąpiła jako pierwszy sopran w dwóch koncertach w Carnegie Hall jako członkini chóru All-Eastern U.S. High School Honors.

MARION COTILLARD (Miranda) jest zdobywczynią Oscara, znaną na całym świecie za pełne pasji zaangażowanie w sztukę aktorską i stawianie sobie wyzwań w każdej nowej roli.

Cotillard zagrała w filmie *O północy w Paryżu* Woody'ego Allena u boku Rachel McAdams oraz Owena Wilsona. Film jest komedią romantyczną o iluzorycznym wyobrażeniu, że każde życie jest lepsze niż nasze własne. Jego premiera odbyła się podczas Festiwalu w Cannes, a na ekranach kin ukazał się 20 maja 2011 roku.

Wcześniej Cotillard zagrała w *Incepcji* Christophera Nolana — oryginalnym obrazie akcji science-fiction, ukazującym podróż po całym świecie oraz do intymnego i nieskończonego świata snów. Cotillard wystąpiła obok Leonarda DiCaprio jako jego filmowa żona Mal. W skład obsady weszli również Ellen Page, Joseph Gordon-Levitt, Cillian Murphy, Ken Watanabe i Tom Hardy.

W 2010 roku Cotillard zagrała w dramatycznej komedii *Niewinne kłamstewka* w reżyserii Guillaume'a Caneta, który był również współautorem scenariusza. Film opowiada o właścicielu

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

cieszącej się powodzeniem restauracji oraz o jego żonie hołdującej ideom ekologicznym, którzy urządzają wielkie wakacje dla przyjaciół w swoim domu przy plaży. Wakacyjny nastrój ulatnia się w momencie, gdy uczestnicy zaczynają zwierzać się ze swoich najskrytszych niepokojów. Film miał premierę we Francji w październiku 2010 roku i stał się jednym z najbardziej kasowych filmów wszech czasów w tym kraju.

Jesienią ubiegłego roku Cotillard pojawiła się w dramacie *Contagion - Epidemia strachu* Stevena Soderbergha z Judem Law, Mattem Damonem i Kate Winslet. Dramat opowiada o zagrożeniach stwarzanych przez śmiertelny wirus i międzynarodowym zespole lekarzy zatrudnionych przez CDC do walki z epidemią.

W 2008 roku Cotillard stała się drugą francuską aktorką nagrodzoną Oscarem oraz pierwszą aktorką nagrodzoną za film w języku francuskim. Ta cenna nagroda trafiła do Cotillard dzięki ekscytującej kreacji słynnej francuskiej śpiewaczki Edith Piaf w filmie *Niczego nie żałuję - Edith Piaf*. Ponadto rola Edith Piaf przyniosła aktorce nagrodę BAFTA, Złoty Glob i nagrodę César dla najlepszej aktorki oraz nominacje do nagród Screen Actors Guild (SAG) i Critics Choice w tej samej kategorii. Również organizacje krytyków na całym świecie, w tym stowarzyszenia Los Angeles Film Critics Association oraz London Film Critics Circle, okrzyknęły ją najlepszą aktorką.

Inne filmy z udziałem Cotillard to udana seria francuskich filmów *Taxi*, według scenariusza Luca Bessona, *Miłość na żądanie* Yanna Samuella oraz *Duża ryba* Tima Burtona. Pierwszego Cezara zdobyła w kategorii najlepsza aktorka drugoplanowa za rolę w filmie Jean-Pierre'a Jeuneta *Bardzo długie zaręczyny*. Następnie zagrała w *Dobrym roku* Ridleya Scotta, *Wrogach publicznych* Michaela Manna oraz filmowej adaptacji przebojowego musicalu *Nine - Dziewięć* Roba Marshalla. Za rolę w tym filmie otrzymała nominacje do Złotego Globu i nagrody Critics' Choice oraz zbiorową nominację do nagrody SAG za wybitną kreację obsady.

W roku 2010 Cotillard została mianowana Kawalerem Orderu Sztuki i Literatury za swój wkład we wzbogacanie kultury francuskiej. Urodzona w Paryżu, studiowała aktorstwo w Konserwatorium Sztuki Dramatycznej w Orleanie.

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

MORGAN FREEMAN (Lucius Fox) jest zdobywcą Oscara i jednym z najbardziej rozpoznawalnych aktorów amerykańskiego kina. Filmy z udziałem Freemana są jednymi z najbardziej krytycznie i komercyjnie uznanych filmów wszechczasów, a sam Freeman zajmuje 10. pozycję wśród najlepiej zarabiających aktorów w historii. Produkcje z jego udziałem zarobiły ponad 3 miliardy dolarów w zbiorczej sprzedaży biletów. Bez względu na to, czy rola wymaga powagi, żartobliwego uśmiechu, mrugnięcia okiem, czy ogólnego znużenia przy zachowaniu jasności umysłu, Freeman posiada umiejętność sięgania w głąb postaci i nadawania im spokojnej godności. Dzięki tej umiejętności aktor stworzył najbardziej pamiętne filmowe wizerunki.

W 2005 roku Freeman otrzymał Oscara dla najlepszego aktora drugoplanowego za rolę w filmie *Za wszelką cenę*. W 1990 roku zdobył Złoty Glob dla najlepszego aktora za rolę w *Woząc panią Daisy*. W roku 1987 Freeman otrzymał nominację do Oscara za drugoplanową rolę męską w obrazie *Cwaniak*, a w roku 1994 nominację do tej samej nagrody dla najlepszego aktora za film *Skazani na Shawshank*.

W 2000 roku Freeman został uhonorowany nagrodą Hollywood Actor na festiwalu filmowym w Hollywood. Osiem lat później otrzymał prestiżową nagrodę Kennedy Center Honor za wybitną grę aktorską.

W 2010 roku zdobył nominacje do Oscara, Złotego Globu i nagrody Broadcast Critics Association za rolę Nelsona Mandeli w uznanym przez krytyków obrazie *Invictus - Niepokonany*. Zdobył też nagrodę National Board of Review dla najlepszego aktora i był producentem wykonawczym tego filmu. Obraz został wyprodukowany przez wytwórnię Revelations Entertainment — spółkę założoną przez Freemana w 1996 roku z myślą o produkcji filmów, które poruszają publiczność i podkreślają głębię człowieczeństwa. Inne produkcje Revelations Entertainment to *Skazany na wolność*, *Podejrzany*, *Bunt*, *Bopha!*, *W sieci pająka*, *Smaki miłości*, *Dwa światy* i *Plan prawie doskonały*.

Do nowszych filmów z udziałem Freemana należy szpiegowski thriller Summit Entertainment pod tytułem *Red*. Ponadto aktor użyczył swego głosu jako narrator dokumentalnego obrazu Warner Bros. IMAX *Dziki z natury 3D*.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Morgan ma na swoim koncie następujące filmy: *Mój przyjaciel Delfin*, *Mroczny rycerz*, *Choć goni nas czas*, *Chwała*, *Czysty i trzeźwy*, *Wesprzyj się na mnie*, *Robin Hood: Księżę złodziei*, *Bez przebaczenia*, *Siedem*, *Kolekcjoner*, *Amistad*, *Dzień zagłady*, *Siostra Betty*, *Suma wszystkich strachów*, *Bruce Wszchemogący*, *Siostra Betty*, *Coriolanus*, *Attica*, *Więzień Brubaker*, *Naoczny świadek*, *Death of a Prophet* i *W sieci pająka*. Udzielił także głosu jako narrator w dwóch nagrodzonych Oscarem filmach dokumentalnych: *Długa droga do domu* i *Marsz pingwinów*.

Rozpoczynając swoją karierę aktorską od off-broadwayowskiego spektaklu „The Niggerlovers” i afro-amerykańskiej produkcji „Hello Dolly”, Freeman podjął współpracę z telewizją. Wiele osób dorastało, oglądając go w telewizji w wieloodcinkowym serialu dla dzieci pod tytułem *The Electric Company*, gdzie zagrał kilka powtarzających się ról. W poszukiwaniu kolejnych wyzwań skupił się zarówno na występach na Broadwayu jak i w telewizji i szybko zaczął uzupełniać swoje CV szeregiem pamiętnych występów.

W 1978 roku Freeman zdobył nagrodę Drama Desk za występ w roli Zeke w spektaklu „The Mighty Gents”. Otrzymał również nominację do nagrody Tony dla najlepszego aktora scenicznego.

Występy Morgana na scenie przyniosły mu też wiele innych wyróżnień i nagród, w tym: nagrody Obie w latach 1980, 1984 i 1987; drugą nominację do nagrody Drama Desk w 1987 roku za rolę Hoke’a Colburna w sztuce Alfreda Uhry „Wożąc panią Daisy”. Aktor miał okazję ponownie wcielić się w rolę Hoke’a Colburna w filmie o tym samym tytule (1989).

W wolnym czasie Freeman ceni sobie wolność, którą przynoszą mu woda i niebo — jest wieloletnim marynarzem i zdobył licencję pilota. Ma też zamiłowanie do bluesa i stara się utrzymać je na pierwszym planie dzięki swojemu klubowi Ground Zero w Clarksville w stanie Mississippi — kolebce bluesa. W 1973 roku stał się jednym z założycieli fundacji Franka Silvery, która obecnie prowadzi 37. cykl warsztatów teatralnych. Warsztaty mają na celu promowanie dramatopisarzy nowego tysiąclecia. Freeman jest też członkiem Rady Dyrektorów Earth Biofuels — organizacji propagującej paliwa ekologiczne. Ponadto wspiera młodych artystów z RPA i kampanię na rzecz edukacji kobiet.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

MICHAEL CAINE (Alfred) należy do najbardziej cenionych aktorów w branży filmowej, zaś jego kariera obejmuje już ponad pół wieku, więcej niż 100 filmów oraz niezliczone wyróżnienia. Jako dwukrotny zdobywca nagrody Akademii, Caine otrzymał swojego pierwszego Oscara dla najlepszego aktora drugoplanowego za rolę w filmie *Hannah i jej siostry*, która przyniosła mu także nominacje do Złotego Globu i nagrody BAFTA. Kolejną statuetkę dla najlepszego aktora drugoplanowego, a także nagrodę SAG, przyznano mu za udział w filmie *Wbrew regułom*, za który otrzymał także nominacje do Złotego Globu i Nagrody BAFTA.

Ponadto Caine był czterokrotnie nominowany do Oscara dla najlepszego aktora — po raz pierwszy w 1966 roku za tytułową rolę w filmie *Alfie*, która przyniosła mu także nominacje do Złotego Globu i nagrody New York Film Critics. Druga nominacja do Oscara, a także nominacje do Złotego Globu i nagrody Evening Standard, związane były z rolą Milo Tindle w obrazie *Pojedynek* z 1972 roku, w którym aktor zagrał u boku Laurence’a Oliviera. Rola w *Edukacji Rity* przyniosła mu trzecią nominację do Oscara oraz Złoty Glob i nagrodę BAFTA. Nominacje do czwartego Oscara, a także Złotego Globu i nagrody BAFTA aktor zawdzięcza roli z 2002 roku w filmie *Spokojny Amerykanin*, za którą otrzymał nagrodę London Critics Circle.

Wcześniej wyróżniono go Złotym Globem, nagrodą London Critics Circle oraz nominacją do nagrody BAFTA dla najlepszego aktora drugoplanowego za udział w filmie *O mały głos*. Najnowszą nagrodę London Film Critics Circle aktor otrzymał za rolę w dramacie kostiumowym *Prestiż* Christophera Nolana. To była jego druga współpraca z Nolanem, po przeboju kasowym *Batman — Początek* z 2005 roku, w którym Caine wcielił się w rolę Alfreda — lokaja i powiernika Bruce’a Wayne’a. W 2008 roku ponownie wcielił się w rolę Alfreda w przeboju Nolana *Mroczny rycerz*.

Caine przyszedł na świat jako Maurice Micklewhite w Południowym Londynie i już od dzieciństwa interesował się aktorstwem. Po zakończeniu służby w Pułku Królewskich Fizylierów w 1953 roku rozpoczął karierę aktorską, przyjmując pseudonim sceniczny od tytułu “The Caine Mutiny” (*Bunt na okręcie*). Początkowo występował w różnych teatrach objazdowych, a z upływem czasu zaczął pojawiać się w brytyjskich filmach i programach telewizyjnych.

W 1964 roku Caine dostał pierwszą poważniejszą rolę filmową Porucznika Gonville Bromheada w dramacie historycznym *Zulu*. Rok później wystąpił w głównej roli w przebojowym

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

thrillerze *Teczka Ipcress*, zdobywając pierwszą z 37 nominację do nagrody BAFTA za rolę tajnego agenta Harry'ego Palmera. Jednak dopiero nominowana do Oscara rola w kultowym filmie lat sześćdziesiątych *Alfie* przyniosła mu światową popularność i uczyniła gwiazdą. Pod koniec lat 60. zagrał główne role w 11 filmach takich jak: kontynuacje *Teczki Ipcress: Pogrzeb w Berlinie* i *Mózg za miliard dolarów*; *Gambit*, który przyniósł mu nominację do Złotego Globu; *Szybki zmierzch*, *Siedem razy kobieta*, *Deadfall*, *Mag*, *Włoska robota* oraz *Bitwa o Anglię*.

Na przestrzeni kolejnych dwóch dekad Caine był gwiazdą ponad 40 filmów, wśród których znalazły się: *Spóźniony bohater* Roberta Aldricha; *X, y i zet* z Elizabeth Taylor; *Człowiek, który chciał być królem* Johna Hustona; *Harry i Walter jadą do Nowego Jorku*; *O jeden most za daleko* Richarda Attenborougha; komedia Neila Simona *Suita Kalifornijska*; W przebraniu mordercy Briana De Palmy; *Ucieczka do zwycięstwa* Johna Hustona; *Śmiertelna pułapka* Sidneya Lumeta; *To cholerne Rio* Stanleya Donena; *Pakt Holcrofta* Johna Frankenheimera; *Mona Lisa* Neila Jordana; oraz *Parszywe dranie* — obraz, który przyniósł mu nominację do Złotego Globu.

Później Caine wystąpił w komedii *Poza sceną* oraz w filmach *Krew i Wino*; *Zatrute pióro*; *Miss Agent*; *Austin Powers i Złoty Członek*; oraz *Wakacje Waltera* Lasse Hallströma. Nowsze osiągnięcia aktora to między innymi *Prognoza na życie* Gore'a Verbinskiego; *Ludzkie dzieci* Alfonsa Cuaróna; remake *Pojedyńku* z 2007 roku; tytułowa rola w niezależnym filmie *Harry Brown* oraz kolejne spotkanie z Christopherem Nolanem w kasowym przeboju *Incepcja* z 2010 roku. W styczniu 2012 roku aktor pojawił się na ekranach kin w filmie *Podróż na Tajemniczą Wyspę*.

Caine, który odnosi sukcesy także jako pisarz, jest autorem autobiografii zatytułowanej „What's It All About?” oraz książki „Acting on Film”, opartej na cyklu wykładów, które wygłosił na antenie Telewizji BBC. Ostatni pamiętnik aktora, „Elephant to Hollywood”, został opublikowany ku uznaniu krytyki w 2010 roku przez Henry Holt & Company w Stanach Zjednoczonych.

W 1992 roku, podczas uroczystości nadania wyróżnień z okazji obchodów urodzin brytyjskiej królowej, Caine został uhonorowany CBE, a osiem lat później otrzymał tytuł szlachecki.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

MATTHEW MODINE (Foley) w ubiegłym roku wystąpił w filmie HBO *Zbyt wielcy, by upaść*. Wcześniej tego samego roku zakończył prace nad niezależnymi produkcjami: *See If I Care* z utalentowaną Evą Mendez oraz *Family Weekend* produkcji Eda Zwicka z Kristin Chenowith.

Ponadto Modine ukończył produkcję awangardowego krótkometrażowego filmu *Jesus Was A Commie*. Celowo prowokacyjny tytuł dostarcza pozytywne przesłanie miłości, przebaczenia, odpowiedzialności i nadziei w tym trudnym okresie cywilizacji.

Uznany i wielokrotnie nagradzany pamiętnik i dziennik fotograficzny artysty, „Full Metal Jacket Diary”, wkrótce będzie dostępny jako aplikacja. Jest to odkrywcze sprawozdanie z pracy ze Stanleyem Kubrickiem nad tym, co zostało nazwane największym filmem wojennym w historii. Drobne reprodukcje z książki można nabyć na stronie internetowej FMJ Diary. Wszystkie reprodukcje (wydano zaledwie 9) są ponumerowane, osobiście podpisane i opatrzone datą.

Modine współpracował z wieloma najpopularniejszymi reżyserami w branży filmowej: Oliverem Stone’em, Alanem Parkerem, Stanleyem Kubrickiem, Robertem Altmanem, Alanem J. Pakulą, Johnem Schlesingerem, Tonym Richardsonem, Robertem Fallsem, Peterem Hallem, Ablem Ferrarą, Spikiem Lee, Tomem DiCillo, Mikiem Figgisem, Jonathanem Demme’em i Johnem Saylesem. Do pozostałych filmów z Modine’em należą: *Ptasiek*, *Poślubiona mafii*, *Zwariowałem dla ciebie*, *Anatomia ciała*, *Wersja Browninga*, *Pacific Heights*, *Męska gra*, *Ślicznotka z Memphis* i *Na skróty*.

Modine jest laureatem Złotego Globu, Volpi Cup festiwalu filmowego w Wenecji i Złotego Lwa. Dramat *Maria* w reżyserii Abła Ferrary z Juliette Binoche i Forestem Whitakerem zdobył nagrodę specjalną Jury na festiwalu filmowym w Wenecji. *Ptasiek* otrzymał wyróżnienie podczas festiwalu filmowego w Cannes. *Equinox* w reżyserii Alana Rudolpha otrzymał cztery nominacje do nagrody Independent Spirit, w tym dla najlepszego aktora i najlepszego filmu.

Na małym ekranie Modine był częścią obsady nagrodzonego Emmy serialu *Trawka*. Aktor otrzymał nominacje do Złotego Globu i nagrody Emmy za film telewizyjny *Co usłyszał głuchy* oraz za nagrodzoną Emmy produkcję HBO *A orkiestra grała dalej*.

Ponadto Modine wyreżyserował kilka wybitnych filmów krótkometrażowych: *When I was a Boy*, *Smoking* i *Ecce Pirate* — wszystkie zadebiutowały na festiwalu filmowym w Sundance jako uznane przez krytyków. Wszystkie krótkometrażowe filmy artysty ukazały się na festiwalach

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

filmowych na całym świecie, w tym na prestiżowym festiwalu nowych filmów i reżyserów Muzeum Sztuki Współczesnej (MoMA) w Nowym Jorku. Modine napisał scenariusz, wyreżyserował i zagrał w swoim pełnometrażowym debiucie reżyserskim *Ostatni skok* z Johnem Hurtem, Kevinem J. O'Connorem i Bruce'em Dernem.

Najnowsze filmy krótkometrażowe artysty: *I Think I Thought*, *Cowboy* i *To Kill An American* były wyświetlane na festiwalach filmowych w TriBeCe, Zurychu, Palm Springs, AFI oraz Capri Hollywood.

O TWÓRCACH FILMU

CHRISTOPHER NOLAN(reżyser/scenarzysta/producent) jest wielokrotnie nagradzanym twórcą filmowym, który zdobył uznanie jako reżyser i scenarzysta.

Obecnie Nolan reżyseruje i produkuje obraz *Mroczny Rycerz powstaje* — kontynuację bijącego rekordy hitu z 2008 roku pod tytułem *Mroczny rycerz*. Ponadto wraz z Emmą Thomas zajmuje się produkcją filmu o Supermanie pod tytułem *Man of Steel* w reżyserii Zacka Snydera.

W roku 2009 Nolan wyreżyserował i wyprodukował uznany przez krytykę dramat *Incepcja*, do którego sam napisał scenariusz. Film stał się światowym przebojem i zarobił ponad 800 milionów dolarów. Wśród wielu wyróżnień, obraz otrzymał osiem nominacji do Oscara, w tym za najlepszy film i najlepszy scenariusz. Nolan został również doceniony przez swoich kolegów nagrodą Writers Guild of America (WGA) i nominacją do nagrody Directors Guild of America (DGA). Ponadto wraz z Emmą Thomas zdobył nominację do nagrody Producers Guild of America (PGA).

Rok wcześniej Nolan był reżyserem, współscenarzystą i producentem filmu *Mroczny rycerz* — kasowego przeboju, który łącznie zarobił ponad miliard dolarów. *Mroczny rycerz* zapewnił Nolanowi nominacje do nagród DGA, WGA i PGA oraz osiem nominacji do Oscara.

Urodzony w Londynie, Nolan rozpoczął przygodę z tworzeniem filmów we wczesnym wieku, używając w tym celu kamery 8 mm, która należała do jego ojca. Podczas gdy studiował literaturę angielską w University College London (UCL), jako działacz filmowego stowarzyszenia tej uczelni nagrywał obrazy na taśmach 16 mm, ucząc się przy tym technik filmowych, których użył

41

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

do stworzenia swojej pierwszej pełnometrażowej produkcji zatytułowanej *Śledząc*. Ten thriller zebrał pozytywne opinie na wielu międzynarodowych festiwalach filmowych jeszcze przed oficjalną premierą.

Kolejnym filmem Nolana była niezależna produkcja *Memento*. Nolan wyreżyserował ten dramat w oparciu o własny scenariusz na podstawie opowiadania swojego brata Jonathana. Film przyniósł Nolanowi wiele wyróżnień, między innymi nominacje do Oscara i Złotego Globu za najlepszy scenariusz oryginalny, nagrody Independent Spirit dla najlepszego reżysera i scenarzysty oraz nominację do nagrody DGA.

Następnie twórca wyreżyserował uznany przez krytyków thriller psychologiczny *Bezsenna* ze zdobywcami Oscarów takimi jak Al Pacino, Robin Williams i Hilary Swank. W 2005 roku Nolan został współscenarzystą i reżyserem filmu *Batman — Początek*. Ten twórca hitów przedstawił kolejny film o Batmanie w sposób tak innowacyjny, że zachwycił zarówno krytyków, jak i fanów.

Nolan był również reżyserem, współscenarzystą i producentem thrillera *Prestiż*, nominowanego do Oscara za najlepszą scenografię i najlepsze zdjęcia.

Artysta mieszka w Los Angeles ze swoją żoną, producentką Emmą Thomas, i z dziećmi. Nolan i Thomas mają także własną wytwórnię filmową o nazwie Syncopy.

EMMA THOMAS (producentka) obecnie zajmuje się produkcją filmu *Mroczny rycerz powstaje*, który uzupełnia trylogię o Batmanie Christophera Nolana. Thomas i Nolan pracują również nad obrazem *Man of Steel* w reżyserii Zacka Snydera.

Ostatnio Thomas brała udział w produkcji wielokrotnie nagradzanego dramatu *Incepcja* według scenariusza i w reżyserii Nolana. Film stał się światowym przebojem i zarobił ponad 800 milionów dolarów, zdobywając przy tym wiele wyróżnień, w tym osiem nominacji do Oscara, między innymi za najlepszy film. Ponadto Thomas i Nolan zdobyli nominację do nagrody Producers Guild of America (PGA).

W roku 2008 Thomas wzięła udział w produkcji przeboju *Mroczny rycerz*, który pobił rekordy box-office'ów na całym świecie, pokonując drogę do zdobycia miliarda dolarów. Za pracę nad tym filmem Thomas otrzymała nominację do nagrody PGA. *Mroczny rycerz* otrzymał między innymi osiem nominacji do Oscara, zdobywając statuetki w kategoriach najlepszy aktor

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

drugoplanowy (Heath Ledger) i najlepszy montaż dźwięku (Richard King) oraz dziewięć nagród BAFTA, między innymi dla Ledgera.

Thomas studiowała na prestiżowej uczelni University College London, a następnie rozpoczęła karierę w Working Title Films w Londynie, gdzie przez pięć lat pomagała przy produkcji. Zdobyła wtedy solidne doświadczenie w dziedzinie produkcji filmowej, które potem wykorzystywała do tworzenia własnych dzieł.

Niezależny obraz *Śledząc*, pierwsza produkcja Thomas, był punktem zwrotnym w jej karierze. Kręcony przez rok w weekendy, *Śledząc* okazał się świetną produkcją o tematyce kryminalnej. Ten niskobudżetowy film zdobył uznanie podczas festiwalu na całym świecie i prezentowany był w wielu krajach.

Thomas następnie współuczestniczyła w produkcji powszechnie uznanego niezależnego filmu *Memento*, który zdobył liczne nagrody, między innymi Independent Spirit Award i British Independent Film Award, a także nagrody przyznane przez niektóre stowarzyszenia krytyków dla najlepszego filmu. Po pewnym czasie Thomas została współproducentką swojego pierwszego ważniejszego projektu, przebojowego thrillera *Bezsenność* ze zdobywcami Oscarów takimi jak Al Pacino, Robin Williams i Hilary Swank.

W 2005 roku Thomas wyprodukowała film *Batman — Początek* w reżyserii Christophera Nolana. Następnie została producentką obrazu *Prestiż*, dramatu o zacieklej rywalizacji dwóch magików, których obsesyjne wzajemne prześciganie się doprowadziło do samozagłady i morderstwa. Ten wyreżyserowany przez Christophera Nolana film zdobył nominacje do Oscara za najlepszą scenografię i najlepsze zdjęcia.

Thomas mieszka w Los Angeles z mężem, Christopherem Nolanem, i dziećmi. Obecnie pracuje nad kolejnymi projektami ich własnej wytwórni Syncopy.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

CHARLES ROVEN (producent) jest współzałożycielem wytwórni Atlas Entertainment i już od trzydziestu lat odnosi sukcesy w dziedzinie produkcji filmowej. Roven opracował unikalną technikę, dzięki której równie dobrze czuje się przy produkcji filmów komercyjnych jak i uznawanych przez krytykę filmów niezależnych. Producent zbudował atmosferę twórczej współpracy i innowacji, zdobywając międzynarodowe uznanie dla swoich filmów i tym samym generując przychody rzędu miliardów dolarów. W 2008 roku podczas międzynarodowego festiwalu filmowego w Dubaju Roven został wyróżniony nagrodą ShoWest dla producenta roku oraz dla twórcy roku za całociowy wkład w rozwój przemysłu filmowego.

Obecnie Roven zajmuje się produkcją obrazu *Man of Steel* w reżyserii Zacka Snydera. W ubiegłym roku Charles wyprodukował *Polowanie na czarownice* dla wytwórni Relativity. Główne role w tym przygodowym filmie fantazy wyreżyserowanym przez Dominica Senę zagrali Nicolas Cage i Ron Perlman. Roven wyprodukował także dwa największe przeboje lata 2008: uznany przez krytykę obraz *Mroczny rycerz* w reżyserii Christophera Nolana z Christianem Bale'em, Michaeliem Caine'em, Heathem Ledgerem, Garym Oldmanem, Aaronem Eckhartem, Maggie Gyllenhaal oraz Morganem Freemanem, który pobił rekordy kasowe na całym świecie i zarobił łącznie ponad miliard dolarów; oraz przebojową komedię *Dorwać Smarta* zainspirowaną popularnym show telewizyjnym, w reżyserii Petera Segala i z udziałem Steve'a Carrela, Anne Hathaway, Dwayne'a Johnsona, Terence'a Stampa i Alana Arkina. Wcześniej w tym samym roku Roven wyprodukował film *Angielska robota* dla wytwórni Relativity, z udziałem Jasona Stathama i Saffron Burrows, w reżyserii Rogera Donaldsona, który zajął pierwsze miejsce wśród otwarć brytyjskiego box office'u i był jednym z najlepiej ocenianych filmów 2008 roku. W lutym 2009 roku Roven wyprodukował obraz *The International* dla wytwórni Columbia Pictures, w reżyserii Toma Tykwera i z udziałem Clive'a Owena i Naomi Watts.

Kolejne wybitne osiągnięcia Charlesa to *Batman — Początek* i jego sequel *Mroczny rycerz* w reżyserii Christophera Nolana; *Batman — Początek* na całym świecie zarobił ponad 370 milionów dolarów. Roven wyprodukował także musical *Idlewild* dla Universal/HBO, z udziałem duetu hip-hopowego OutKast złożonego z André „André 3000” Benjamin i Antwana „Big Boi” Pattona oraz film fantazy *Nieustraszeni bracia Grimm* w reżyserii Terry'ego Gilliana, z Mattem Damonem

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

i Heathem Ledgerem. Wcześniej Roven wyprodukował światowy przebój kasowy *Scooby-Doo*, który zarobił ponad 275 milionów dolarów, i jego *sequel Scooby-Doo 2: Potwory na gigancie*.

Sukcesy Roveny nie ograniczają się jednak do produkcji filmów. W 1989 roku Charles i jego partner Robert Cavallo założyli wytwórnię Roven/Cavallo Entertainment (RCE) — poprzedniczkę Atlas Entertainment, która oprócz produkcji filmów współpracowała z największymi nazwiskami w branży muzycznej i wielokrotnymi zdobywcami Grammy takimi jak Green Day, Alanis Morissette, Seal, Weezer, Savage Garden, LeAnn Rimes, All American Rejects i Paula Abdul. W tym czasie Roven wyprodukował następujące filmy: *Diagnoza zbrodni*; nominowany do Oscara dramat *12 małp*; *W sieci zła*; melodramat fantasy *Miasto Aniołów*, który zarobił 200 milionów dolarów; oraz wysoko ceniona przez krytyków powieść o skutkach wojny w Zatoce Perskiej pod tytułem *Złoto pustyni*.

KEVIN DE LA NOY (producent wykonawczy) pracował jako producent filmów *Starcie tytanów*, *Gniew tytanów*, a także jako producent wykonawczy światowego hitu Christophera Nolana *Mroczny rycerz*. Później był współproducentem dramatu biograficznego Michaela Manna *Wrogowie publiczni*, w którym legendarnego przestępcę Johna Dillingera zagrał Johnny Depp.

De La Noy pracował także jako producent wykonawczy nad filmem Edwarda Zwicka *Krwawy diament*, w którym główne role zagraли Leonardo DiCaprio, Jennifer Connelly oraz Djimon Hounsou. Wcześniej pracował ze Zwickiem nad filmem *Ostatni samuraj*, gdzie pełnił rolę kierownika produkcji, był współproducentem thriller science fiction Richarda Donnera *Linia czasu* oraz pracował jako współproducent przy nagradzanym filmie Stevena Spielberga o drugiej wojnie światowej pod tytułem *Szeregowiec Ryan*.

Ponadto pracował jako kierownik produkcji przy filmach *Ali*, *Titanic*, *Braveheart* — *Waleczne Serce*, *Mission: Impossible* i *Mission: Impossible 2*, jako koordynator produkcji przy filmie *Zew wolności* oraz jako kierownik produkcji w plenerze przy filmach *Duch i Mrok*, *Czarny książę*, *Tajemniczy ogród* i *1492: Wyprawa do raj*. Pełnił także rolę pierwszego asystenta reżysera przy wielu rozmaitych projektach.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

JORDAN GOLDBERG (współproducent) rozpoczął swoją karierę filmową podobnie jak wielu innych twórców — poprzez nepotyzm. Po ukończeniu Uniwersytetu w Georgetown wraz ze scenarzystą Jonathanem Nolanem, Goldberg miał okazję poznać Christophera Nolana i Emmę Thomas, którzy byli na tyle życzliwi i zarazem szaleni, że zdecydowali się zatrudnić studenta sztuki filmowej bez doświadczenia, który oprócz tego, że nigdy wcześniej nie pracował jako asystent, nie potrafił nawet zaparzyć filiżanki herbaty.

Kilka tysięcy filiżanek herbaty później Goldberg zdobył pierwsze doświadczenia w zakresie produkcji na planie filmu *Batman — Początek* i ostatecznie awansował na stanowisko współproducenta podczas produkcji filmów *Prestiż* i *Mroczny rycerz*. Niedawno Goldberg współprodukował nominowany do Oscara obraz *Incepcja*. Dodatkowe zainteresowania Goldberga polegające na pisaniu scenariuszy po godzinach pozwoliły mu wyprodukować odcinek animowanego obrazu video *Batman: Rycerz Gotham*, pięć części internetowej kampanii reklamowej *Gotham Tonight* i dwa komiksy nawiązujące do filmu *Incepcja: The Cobol Job* i *The Big Under*.

JONATHAN NOLAN (scenarzysta) pracuje obecnie nad scenariuszem do filmu *Interstellar* — kosmicznej opowieści przygodowej science-fiction, którą wyreżyseruje Steven Spielberg.

Nolan urodził się w Londynie, a dorastał na przedmieściach Chicago. Karierę w filmie rozpoczął wraz z napisaniem intrygującego opowiadania *Memento Mori*, które stało się podstawą scenariusza do głośnego czarnego dramatu *Memento* z udziałem Guy'a Pearce'a. Obraz *Memento* wyreżyserowany przez brata Jonathana, Christophera Nolana, który był także autorem adaptacji scenariusza, przyniósł Jonathanowi i Christopherowi wspólne nominacje do Oscara za najlepszy oryginalny scenariusz, a także nagrodę Waldo Salt Screenwriting na festiwalu w Sundance w 2001 roku.

Niedawno Jonathan otrzymał swoją drugą nominację do Oscara za przebój *Mroczny rycerz*, którego był współautorem. Ten obraz dostał osiem nominacji do Oscara.

Jonathan wcześniej współtworzył scenariusz do tajemniczego thrilleru *Prestiż* opowiadającego o zaciętej rywalizacji dwójki iluzjonistów i jej tragicznych następstwach. W

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

dramacie tym zagrali Hugh Jackman, Christian Bale i Scarlett Johansson, pod reżyserskim kierownictwem Christophera Nolana.

WALLY PFISTER (operator filmowy) zdobył Oscara za pracę nad filmem *Incepcja* Christophera Nolana. Wcześniej w wyniku współpracy z Nolanem zdobył trzy nominacje do Oscara. Pierwszą nominację otrzymał w 2005 roku za film *Batman — Początek*, za który został także uhonorowany przez kolegów z branży nominacją do nagrody American Society of Cinematographers. Rok później nominowany został do Oscara za pracę nad thrillerem *Prestiż*. Ostatnią nominację otrzymał za zdjęcia do bijącego rekordy popularności hitu Nolana z 2008 roku pod tytułem *Mroczny rycerz*.

Pfister otrzymał wcześniej nagrodę Independent Spirit Award za pracę na planie intrygującego dramatu Nolana pod tytułem *Memento*. Była to ich pierwsza współpraca. Pfister pracował również nad zdjęciami do thrillera *Bezsenność* (2002) tego samego reżysera.

Kolejne jego filmowe osiągnięcia to *Włoska robota* reżysera F. Gary'ego Graya oraz niezależne obrazy *Na wzgórzach Hollywood*, *Złoty interes* i *Hi-Line*, za który otrzymał nagrodę Moxie! dla najlepszego operatora filmowego podczas festiwalu w Santa Monica. Niedawno Pfister pracował na planie dramatu *Moneyball* w reżyserii Bennetta Millera, z udziałem Brada Pitta, Jonah Hilla, Robin Wright i Phillipa Seymoura Hoffmana, który na ekranach kin pojawił się 23 września 2011 roku.

Poza pracą na planie produkcji kinowych, Pfister reżyseruje i kręci reklamy telewizyjne w najlepszych agencjach reklamowych.

NATHAN CROWLEY (scenograf) karierę rozpoczął jako absolwent Brighton School of Art w Anglii jako dekorator sceny na planie *Kapitana Hooka* i *Dracula's Bram Stoker*. Jako dyrektor artystyczny pracował przy realizacji obrazów *Braveheart: Waleczne serce*, *Mission: Impossible 2* i *Zdrada*, a jako samodzielny scenograf pracował na planie filmów *Za linią wroga*, *Bezsenność*, *Veronica Guerin*, *Batman — Początek*, *Dom nad jeziorem*, *Prestiż*, *Mroczny rycerz* i *Wrogowie publiczni*. Otrzymał nominacje do Oscara za *Prestiż* i *Mrocznego rycerza* oraz nominacje do nagrody BAFTA za filmy *Batman — Początek* i *Mroczny rycerz*. W ubiegłym roku Crowley

47

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

ukończył prace nad obrazem *John Carter* wytwórni Pixar/Disney, który w tym roku ukazał się na ekranach kin.

LEE SMITH (montażysta) zdobył nominacje do Oscara, nagrody BAFTA i nagrody Eddie za pracę nad filmem *Mroczny rycerz* Christophera Nolana oraz nominację do nagrody BAFTA za pracę nad filmem *Incepcja* tego samego reżysera. Smith i Nolan współpracowali też na planie filmów *Batman — Początek* i *Prestiż*.

Ponadto Smith długo współpracował z reżyserem Peterem Weirem. Za montaż jego filmu *Pan i władca: Na krańcu świata* otrzymał nominacje do Oscara i nagrody Eddie. Nie tak dawno Smith i Weir spotkali się na planie opartego na faktach dramatu *Niepokonani*. Wcześniej Smith pracował z Weirem jako montażysta i realizator dźwięku w produkcjach *Truman Show*, *Bez lęku i Zielona karta*, jako dodatkowy montażysta w *Stowarzyszeniu Umarłych Poetów* oraz jako współmontażysta i realizator dźwięku w wojennym melodramacie *Rok niebezpiecznego życia*, który zapoczątkował ich współpracę.

Pochodzący z Australii Smith otrzymał nagrodę Australian Film Institute (AFI) Award za najlepszy montaż dla filmu *Partnerska rozgrywka* Gregora Jordana, przy którym był też realizatorem dźwięku. Za realizację dźwięku otrzymał również nagrodę AFI oraz nominację do nagrody BAFTA za *Fortepian* w reżyserii Jane Campion i kolejną nagrodę AFI za *Martwą ciszę* Phillipa Noyce'a.

Dodatkowe osiągnięcia Smitha związane z montażem to *X-Men: Pierwsza klasa*, *Niepokonani*, *Rage in Placid Lake*, *Black and White*, *Buffalo Soldiers*, *Ryzyko*, *Kangurek Joey*, *RoboCop 2*, *Wspólnota* i *Skowyt 3*. Był także realizatorem dźwięku w filmie *Małe kobiety* Gillian Armstrong.

LINDY HEMMING (projektantka kostiumów) otrzymała Oscara za projekty kostiumów z czasów Gilberta i Sullivana do filmu *Topsy-Turvy* w reżyserii Mike'a Leigha. Z wyboru Leigha pracowała także jako projektanta kostiumów przy filmach *Nadzy*, *Życie jest słodkie* i *Wielkie nadzieje*.

Hemming zaprojektowała kostiumy do międzynarodowego przeboju kasowego *Mroczny rycerz* i poprzedzającego go hitu *Batman — Początek* (oba w reżyserii Christophera Nolana).

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

Projektantka opracowała także kostiumy do kilku filmów z Jamesem Bondem, począwszy od *GoldenEye* (1995) w reżyserii Martina Campbella, poprzez *Jutro nie umiera nigdy* Rogera Spottiswoode'a, *Świat to za mało* Michaela Apteda, *Śmierć nadejdzie jutro* Lee Tamahoriego oraz *Casino Royale* Campbella. Niedawno po raz trzeci pracowała z Campbellem nad thrillerem *Furia*.

Bogaty filmowy dorobek Hemming obejmuje również pozycje takie jak *Starcie tytanów*; *Lara Croft: Tomb Raider* oraz jego kontynuację *Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia*; *Harry Potter i komnata tajemnic* w reżyserii Chrisa Columbusa; *Człowiek, który płakał* Sally Potter; *Okop* z Danielem Craigiem; *O mały głos* i *Weneckie Qui Pro* Marka Hermana; *Odważna* w reżyserii i z udziałem Johnny'ego Deppa; *Krew i wino* Boba Rafelsona; *Umrzeć ze śmiechu* i *Wysłuchaj mej pieśni* Petera Chelsoma; *Cztery wesela i pogrzeb* Mike'a Newella, który przyniósł jej nominację do Nagrody BAFTA; *Kraina wód* Stephena Gyllenhaala; *Bracia Kray* Petera Medaka; *Queen of Hearts* Johna Amiela; *Moja piękna pralnia* Stephena Frearsa; *Wetherby* Davida Hare'a; *Laughterhouse* Richarda Eyre'a oraz *Życie domowe* Billa Forsytha.

Hemming była nominowana do nagrody BAFTA TV za pracę projektancką na planie filmu telewizyjnego *Porterhouse Blue*. Z innych jej dokonań telewizyjnych warto wymienić projekty: *Running Late*, *Dancing Queen* i *All Things Bright and Beautiful*.

Przed rozpoczęciem pracy dla filmu Hemming projektowała kostiumy teatralne. Współpracowała z Royal Shakespeare Company i National Theatre of Great Britain, opracowując także projekty strojów do wielu inscenizacji na londyńskim West Endzie.

HANS ZIMMER (kompozytor) jest jednym z najbardziej wpływowych kompozytorów w branży filmowej, którego kariera trwa już trzy dekady i obejmuje ponad 100 filmów. Niedawno kompozytor zdobył dziewiątą nominację do Oscara za ścieżkę dźwiękową do filmu *Incepcja* Christophera Nolana. Ten obraz przyniósł mu również nominacje do Złotego Globu i nagrody BAFTA. Zimmer współpracował już z Nolanem przy hitach *Mroczny rycerz* i *Batman — Początek*. Za ścieżkę dźwiękową do filmu *Mroczny rycerz* kompozytor zdobył nominację do nagrody BAFTA.

W 1994 roku Zimmer otrzymał Oscara i Złoty Glob za muzykę do animowanego megahitu *Król Lew*. Album z muzyką do tego filmu okazał się jednym z najpopularniejszych albumów ze ścieżką dźwiękową w historii kina. Muzyka z *Króla Lwa* nadal cieszy się ogromną popularnością w

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

uhonorowanej licznymi nagrodami teatralnej adaptacji musicalu, która w 1998 roku otrzymała nagrodę Tony dla najlepszego musicalu i nagrodę Grammy dla najlepszego oryginalnego albumu.

Zimmer otrzymał też nominacje do Oscara za muzykę do filmów *Sherlock Holmes*, *Gladiator*, *Cienka czerwona linia*, *Księżę Egiptu*, *Lepiej być nie może*, *Żona pastora* oraz *Rain Man*. Ponadto otrzymał Złoty Glob i nominacje do nagrody BAFTA za film *Gladiator*, a także nominacje do Złotego Globu za muzykę do filmów *Kod da Vinci*, *Trudne słówka*, *Ostatni samuraj*, *Mustang z Dzikiej Doliny*, *Pearl Harbor* oraz *Księżę Egiptu*.

Długa lista filmowych osiągnięć Zimmera obejmuje także obrazy *Klincz*, *Kung Fu Panda 2*, *Piraci z Karaibów: Na nieznanym wodach*, filmy animowane *Rango* i *Megamocny* oraz *Sekrety i grzeszki*, *Skąd wiesz?*, *To skomplikowane*, *Anioły i Demony*, *Madagaskar 2*, *Simpsonowie: Wersja kinowa*, *Holiday*, *Piraci z Karaibów: Na krańcu świata*, *Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka*, *Madagaskar*, *Naciągacze*, *Rybki z ferajny*, *Helikopter w ogniu*, *Ring*, *Hannibal*, *Karmazynowy przyływ*, *Wożąc panią Daisy*, *Mission: Impossible 2*, *Ich własna liga*, *Czarny deszcz*, *Ognisty podmuch*, *Thelma i Louise*, *Prawdziwy romans* i *Moja piękna pralnia*.

W roku 2010 kompozytor otrzymał nominację do nagrody Emmy jako współtwórca najlepszej ścieżki dźwiękowej do uznanego przez krytyków dziesięcioodcinkowego miniserialu HBO *Pacyfik*.

W 2003 roku stowarzyszenie ASCAP doceniło bogaty dorobek artystyczny Zimmera, przyznając mu prestiżową nagrodę imienia Henry'ego Manciniego za całokształt twórczości.

Poza licznymi osiągnięciami kompozytorskimi Zimmer ma na swoim koncie pracę jako konsultant i producent muzyki do wielu filmów, między innymi do niedawnego megahitu *Iron Man*, przy którym pracował jako producent wykonawczy muzyki.

CHRIS CORBOULD (producent efektów specjalnych) zdobył Oscara i nagrody BAFTA za najlepsze efekty specjalne, które stworzył do filmu *Incepcja* Christophera Nolana. Wcześniej otrzymał nominacje do Oscara i nagrody BAFTA za najlepsze efekty specjalne, które stworzył do filmu *Mroczny rycerz* Nolana. Corbould dostał także nominację do nagrody BAFTA w tej samej kategorii za pracę nad obrazem *Batman — Początek* tego samego reżysera. Chris został również

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

wyróżniony nominacją do nagrody BAFTA za *007 Quantum of Solace* — dwunasty już filmie o Bondzie, w którym tworzył efekty specjalne.

Corbould rozpoczął pracę przy filmach o Bondzie jako technik w obrazie *Szpieg, który mnie kochał*, i zdobył ogromne uznanie. Pracował nad efektami specjalnymi we wszystkich filmach o Bondzie, począwszy od *GoldenEye*, za który otrzymał swoją pierwszą nominację do nagrody BAFTA. Kolejną nominację do tej nagrody dostał za efekty specjalne w filmie *Casino Royale*, który odniósł największy sukces z całej serii.

Jako producent efektów specjalnych zasłużył się także w obrazie science-fiction *John Carter of Mars* w reżyserii Andrew Stanton'a oraz w filmach *X-Men: Pierwsza klasa*; *Mumia* Stephena Sommersa, za który był też nominowany do nagrody BAFTA; *102 Dalmatyńczyki* oraz *Lara Croft: Tomb Raider* i jego sequel.

PAUL FRANKLIN (producent efektów wizualnych) otrzymał Oscara i nagrody BAFTA za najlepsze efekty wizualne, które stworzył do przeboju kasowego *Incepcja* Christophera Nolana. Wcześniej otrzymał nominacje do Oscara i nagrody BAFTA za swoją pracę nad efektami wizualnymi do hitu Nolana *Batman — Początek*, a jeszcze wcześniej został wyróżniony nominacją do nagrody BAFTA za pracę nad efektami wizualnymi do obrazu *Batman — Początek* tego samego reżysera.

Pełnił także funkcję producenta efektów wizualnych w dwóch filmach o Harrym Potterze zatytułowanych *Harry Potter i Zakon Feniksa* oraz *Harry Potter i Księżę Półkrwi*.

Franklin ukończył studia na Uniwersytecie Oksfordzkim, gdzie studiował sztuki piękne, specjalizując się w rzeźbiarstwie oraz eksperymentując z filmami i video. Grafika i efekty, które stworzył dla serii krótkich filmików, przyciągnęły uwagę wytwórni London's Moving Picture Company (MPC). W 1994 roku dołączył do MPC jako grafik komputerowy i przez kilka lat pracował w filmach i telewizji.

W 1998 roku Franklin wraz z niektórymi znajomymi, którzy również odeszli z MPC, założył wytwórnię efektów wizualnych Double Negative Visual Effects. Z dziesięcioosobowej grupy powstało jedno z wiodących przedsiębiorstw zajmujących się produkcją filmowych efektów wizualnych, zatrudniające ponad 800 pracowników na całym świecie.

MRO CZNY RYCERZ POWSTAJE

W KINACH OD 27 lipca 2012 r.

Warner Bros. Entertainment Polska

TOM STRUTHERS (koordynator prac kaskaderskich) po raz pierwszy współpracował z reżyserem Christopherem Nolanem jako asystent koordynatora prac kaskaderskich w obrazie *Batman — Początek*, a potem jako koordynator w *Mrocznym rycerzu* pod wodzą Paula Jenningsa oraz w *Incepcji*.

Kolejnymi filmami, przy którym pełnił funkcję koordynatora prac kaskaderskich, są: obraz science-fiction *John Carter of Mars* w reżyserii Andrew Stantona; *X-Men: Pierwsza klasa*; thriller *Polowanie na czarownice* Dominica Seny, przy którym wykonywał także prace reżyserskie oraz film *Terminator: Ocalenie* w reżyserii McG z Christianem Bale'em i Samem Worthingtonem. Pełnił także funkcję kierownika kaskaderów przy produkcji filmów *Złoty kompas* Chrisa Weitz z Nicole Kidman oraz *Krwawy diament* Edwarda Zwick z Leonardo DiCaprio. Był też asystentem koordynatora prac kaskaderskich na planie filmu *Monachium* Stevena Spielberga z Erikiem Baną i Danielem Craigiem.

Struthers rozpoczął swoją karierę od pracy w charakterze kaskadera przy takich produkcjach jak *Troja*, filmy z serii *Lara Croft*, *Wyspa*, *Terminator 3: Bunt maszyn*, *Granice wytrzymałości*, *Mumia*, *Szeregowiec Ryan*, *Titanic* oraz *Braveheart — Waleczne Serce*.

[Informacje dodatkowe:](#)

[Honorata Pawicka-Jaros](#)

Public Relations

Warner Bros Entertainment Polska Sp. z o.o.

ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 7a, 02-366 Warszawa

Honorata.Pawicka-Jaros@warnerbros.com

tel: + 48 22 358 26 00, 358 26 23

faks: + 48 22 358 26 01